

CRNA GORA
MINISTARSTVO ZA INFORMACIONO DRUŠTVO I TELEKOMUNIKACIJE

Mišljenje na Plana rada sa Finansijskim planom Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost za 2014. godinu

Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost, koja ima svojstvo pravnog lica, je nezavisni regulatorni organ koji u vršenju javnih ovlašćenja u oblasti elektronskih komunikacija, obavlja regulatorne i druge poslove utvrđene zakonom i u obavljanju ovih poslova ne smije primati ni tražiti uputstva od državnih i drugih organa i organizacija ili drugih lica.

Polazne osnove za izradu Plana rada Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost predstavljaju: Zakon o elektronskim komunikacijama ("Službeni list Crne Gore", broj:40/13), Zakon o elektronskim medijima ("Službeni list Crne Gore" broj:06/13), Zakon o digitalnoj radio-difuziji ("Službeni list Crne Gore" broj:34/11 i 31/12) i Zakon o poštanskim uslugama („Službeni list Crne Gore“, broj:57/11).

Članom 14 Zakona o elektronskim komunikacijama propisane su nadležnosti Savjeta Agencije i istim je u stavu 1 tačka 4 propisano da Savjet Agencije donosi Plan rada sa Finansijskim planom Agencije.

Zakonom o elektronskim komunikacijama, u članu 11 su utvrđene nadležnosti Agencije i to da: donosi propise na osnovu ovlašćenja utvrđenih ovim zakonom, donosi plan adresiranja i plan numeracije i kontroliše njihovu primjenu; priprema predlog Plana namjene radio – frekvencijskog spektra i kontroliše njegovu primjenu, donosi planove raspodjele radio-frekvencija i kontroliše njihovu primjenu; priprema stručne osnove za izradu propisa koje donose Vlada i Ministarstvo na osnovu ovog zakona; vrši kontrolu i monitoring radio-frekvencijskog spektra; preduzima mjere radi obezbjeđenja racionalnog upravljanja ograničenim resursima; vrši koordinaciju korišćenja radio-frekvencija sa organima i/ili organizacijama drugih država; te administracijama susjednih država; podstiče racionalno korišćenje infrastrukture elektronske komunikacione infrastrukture u skladu sa ovim zakonom; sprovodi postupke dodjele ograničenih resursa na nediskriminatornim osnovama; izdaje odobrenja za korišćenje ograničenih resursa; vodi i održava registre i baze podataka u skladu sa ovim zakonom; utvrđuje visinu naknada koje Agenciji plaćaju fizička i

CRNA GORA

MINISTARSTVO ZA INFORMACIONO DRUŠTVO I TELEKOMUNIKACIJE

pravna lica na način utvrđen ovim zakonom; rješava po žalbama korisnika, razmatra inicijative i utvrđuje postupak zaštite interesa i prava korisnika; rješava sporove na tržištu elektronskih komunikacija; prati razvoj Univerzalnog servisa; upravlja prikupljanjem naknade za finansiranje Univerzalnog servisa i određuje operatora Univerzalnog servisa; redovno objavljuje podatke o pokazateljima razvoja tržišta u skladu sa ovim zakonom; sprovodi analizu relevantnih tržišta, utvrđuje operatore sa značajnom tržišnom snagom i preduzima regulatorne mjere za sprečavanje negativnih efekata značajne tržišne snage operatora; vrši stručni nadzor nad radom operatora u skladu sa zakonom, tehničkim propisima i standardima koji se primjenjuju u Crnoj Gori; vrši stručni nadzor nad izvršavanjem obaveza operatora u vanrednim situacijama; sarađuje sa regulatornim organima drugih država, a u okviru svojih nadležnosti učestvuje i u radu upravnih i radnih tijela nadležnih Evropskih i međunarodnih organizacija i institucija u oblasti elektronskih komunikacija; ispituje tržište i javno mnjenje i sprovodi otvorene konsultacije u skladu sa ovim zakonom; obavlja i druge poslove utvrđene zakonom.

Zakonom o poštanskim uslugama se uređuju uslovi i način obavljanja univerzalne poštanske usluge i drugih poštanskih usluga, ovlašćenja regulatornog organa za poštansku djelatnost, kao i druga pitanja u vezi sa poštanskom djelatnošću. Nadležnosti Agencije po ovom zakonu su: izdavanje i oduzimanje posebne licence i licence za obavljanje univerzalnih poštanskih usluga, vršenje izmjene posebne licence i licence za obavljanje univerzalnih poštanskih usluga po službenoj dužnosti, u slučajevima i na način kako je to Zakonom predviđeno, izdavanje izvoda iz registra operatorima komercijalne poštanske usluge, brisanje komercijalnog poštanskog operatora iz registra u slučajevima koji su predviđeni Zakonom, vođenje registara poštanskih operatora i objavljivanje izvoda iz registra na internet stranici Agencije, vršenje izbora operatora univerzalne poštanske usluge, na osnovu javnog poziva, verifikovanje obračuna neto troškova univerzalne poštanske usluge, obezbjeđivanje nedostajućih sredstva za pokriće gubitaka za obavljanje univerzalne poštanske usluge, ukoliko se pomenuta sredstva ne mogu obezbijediti iz prihoda ostvarenih pružanjem univerzalne poštanske usluge, utvrđivanje ispunjenosti uslova za dobijanje posebne licence i licence za obavljanje poštanskih usluga, davanje saglasnosti na opšte uslove za obavljanje poštanskih usluga poštanskih operatora, davanje saglasnosti na uslove i cijene pristupa mreži univerzalnog poštanskog operatora, davanje saglasnosti na godišnju naknadu na ime učešća u troškovima za održavanje poštanske mreže, davanje saglasnosti na ugovor o pristupu mreži između univerzalnog poštanskog operatora i drugih operatora, rješavanje sporova između operatora u vezi sa pristupom mreži univerzalnog poštanskog operatora, odlučivanje po prigovorima korisnika poštanskih usluga,

CRNA GORA
MINISTARSTVO ZA INFORMACIONO DRUŠTVO I TELEKOMUNIKACIJE

utvrđivanje kriterijuma za određivanje cijena univerzalne poštanske usluge, pripremanje stručnih osnova za izradu propisa koje donosi Ministarstvo, utvrđivanje cijena rezervisanih poštanskih usluga, utvrđivanje načina vođenja računovodstva i obračuna neto troškova univerzalnog poštanskog operatora, vršenje stručnog nadzora nad radom poštanskih operatora, davanje stručnih mišljenja za primjenu ovog Zakona, saradnja sa organima i tijelima Svjetskog poštanskog saveza i Evropske Unije, saradnja sa regulatornim organima država članica Evropske Unije i drugih država, učešće u radu upravnih i radnih tijela nadležnih evropskih i međunarodnih organizacija i institucija na području poštanskih usluga, praćenje primjene cijena poštanskih usluga, praćenje stanja i razvoja tržišta poštanskih usluga i preduzimanje mjera za obezbjeđivanje konkurentnosti na tržištu poštanskih usluga.

Shodno odredbama Zakona o elektronskim medijima, Agencija je obavezna da na zahtjev Agencije za elektronske medije, prije raspisivanja javnog konkursa za dodjelu prava na emitovanje, u slučaju kada pravno ili fizičko lice namjerava da emituje program posredstvom frekvencija koje su Planom raspodjele radio-frekvencija predviđene za analognu radio-difuziju, ili u slučaju kada namjerava da ostvari pravo pristupa multipleksu za digitalnu zemaljsku radio-difuziju, dostavi podatke o raspoloživosti tih frekvencija ili slobodnih resursa unutar multipleksa digitalne zemaljske radio-difuzije namijenjenih za emitovanje audiovizuelnih medijskih usluga.

Shodno odredbama Zakona o digitalnoj radio-difuziji, Agencija zajedno sa organima državne uprave nadležnim za poslove elektronskih komunikacija i poslove elektronskih medija i regulatornim organom za elektronske medije, vrši nadzor nad sprovođenjem ovog zakona, u skladu sa ovim zakonom i propisima kojima se uređuje oblast elektronskih komunikacija i oblast elektronskih medija.

U cilju efikasnijeg izvršenja Plana rada, Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost će, shodno članu 12 Statuta Agencije, sačiniti godišnji Operativni plan. Operativnim planom biće određeni izvršioci i rokovi izvršenja pojedinih poslova utvrđenih ovim Planom rada.

CRNA GORA
MINISTARSTVO ZA INFORMACIONO DRUŠTVO I TELEKOMUNIKACIJE

Sredstva neophodna za realizaciju Plana rada Agencije za 2014. godinu, planirana su Finansijskim planom Agencije za 2014. godinu.

Finansijski plan Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost je pripremljen u skladu sa odredbama Zakona o elektronskim komunikacijama („Sl.list CG“, broj: 40/13) i Zakona o poštanskim uslugama („Sl.list RCG“, broj: 57/11) kojim su utvrđeni izvori sredstava i način obračuna naknada, a sastoji se od prihoda i rashoda Agencije za 2014. godinu.

Finansijski plan Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost predviđa da Agencija za 2014. godinu prikuplja sredstva predviđena Članom 24 Zakona o elektronskim komunikacijama i to:

- I. Naknade za vršenje poslova regulacije i nadzora tržišta
- II. Naknade za korišćenja radio-frekvencija, brojeva i adresa
- III. Ostalih naknada i drugih izvora u skladu sa zakonom.
- IV. Naknade shodno zakonu o Poštanskim uslugama

Saglasno odredbama Zakona o elektronskim komunikacijama i odredbama Zakona o budžetu, Savjet Agencije je dužan da do 30. septembra 2013. godine utvrdi predlog finansijskog plana sa planom rada za 2014. godinu i dostavi ga Ministarstvu finansija (čl. 23 st. 3 Zakona o budžetu) i Skupštini Crne Gore.

Polaznu osnovu za izradu finansijskog plana Agencije za 2014. godinu predstavlja Plan rada Agencije za 2014. godinu. Finansijski plan je sačinjen na osnovu nadležnosti i obaveza Agencije propisanih zakonskim okvirom za njen rad. Osim toga, prilikom utvrđivanja plana prihoda polaznu osnovu predstavljaju troškovi koje je Agencija imala tokom 2013. godine. Projekcije sadržane u planu oslanjaju se i na očekivanju da će Agencija, uspješno obavljati poslove iz svoje nadležnosti.

CRNA GORA
MINISTARSTVO ZA INFORMACIONO DRUŠTVO I TELEKOMUNIKACIJE

Plan predviđa da u prihodima Agencije visina godišnjih naknade za regulaciju i nadzor čini najznačajniji dio ukupnih prihoda (56.25%), naknada za radio-frekvencije (30.74%), za numeraciju i adrese (10.35%), naknade propisane Zakonom o poštanskim uslugama (2.22%) i ostale naknade i drugi izvori u skladu sa Zakonom (0.44%). Planirani ukupni prihodi u 2014. godini su za 1% manji nego u 2013. godini.

Finansijskim planom projektovane su sve relevantne ekonomske kategorije (kvantitativno i kvalitativno) i utvrđene mjere za njihovo ostvarenje. Svrha ovog dokumenta je da se prikažu potrebe Agencije u 2014. i kroz Zakonom utvrđene izvore finansiranja, izvrši uravnoteženje prihoda i rashoda.

PRIHODI

	Naziv prihoda	Godišnji
1	Naknada za vršenje poslova regulacije i nadzora tržišta	2,545,450.00
2.1	Naknade na osnovu ovlašćenja za korišćenje radio-frekvencija	1,404,989.00
2.2	Naknade na osnovu ovlašćenja za korišćenje numeracije	472,000.00
3	Ostale naknade i dr. izvori u skladu sa Zakonom	21,000.00
4	Naknade po Zakonu o poštanskoj djelatnosti	126,561.00
	UKUPNO	4,570,000.00

CRNA GORA
MINISTARSTVO ZA INFORMACIONO DRUŠTVO I TELEKOMUNIKACIJE

PLAN PRIHODA

Finansijski plan Agencije za 2014. godinu utvrđen je shodno članovima 51, 101, 124, 131 i 138 Zakona o elektronskim komunikacijama, i članovima 81 i 82 Zakona o poštanskim uslugama gdje su utvrđeni izvori finansiranja Agencije i načina obračuna pojedinih naknada.

- I. Naknade za vršenje poslova regulacije i nadzora tržišta
- II. Naknade za korišćenje radio-frekvencija, brojeva i adresa
- III. Ostale naknade i drugi izvori u skladu sa Zakonom
- IV. Naknade shodno Zakonu o poštanskim uslugama

RASHODI

Rashodi su usklađeni sa očekivanim obimom poslova i potrebom blagovremenog izvršavanja programskih aktivnosti Agencije i isti su planirani na osnovu realizacije za prvih osam mjeseci 2013. godine i detaljne procjene troškova koji su nepohodni za njen rad, odnosno ostvarivanje zadataka utvrđenih u Planu rada za 2014. godinu.

- Ia. Bruto zarade zaposlenih i članova Savjeta
- Ib. Bruto zarade radnika koji se planiraju zaposliti u 2014. godini
- Ila. Ostala primanja i naknade
- Ilb. Ostala primanja i naknade (novozaposlenih radnika)
- III. Službena putovanja i članarine
- IV. Rashodi za materijal i usluge
- V. Troškovi održavanja osnovnih sredstava
- VI. Troškovi za regulaciju tržišta

CRNA GORA
MINISTARSTVO ZA INFORMACIONO DRUŠTVO I TELEKOMUNIKACIJE

- VII.** Ostala poslovna terećenja
- VIII.** Troškovi po osnovu univerzalne poštanske usluge
- IX .** Stambena pitanja zaposlenih
- X.** Amortizacija
- XI.** Investicije
- XII.** Rezerva

PLAN RASHODA

Planirani rashodi Agencije za 2014. godinu sadrže rashode za tekuće poslovanje u iznosu od 4.570.000,00 €.

Planirani rashodi Agencije su utvrđeni na osnovu planiranih rashoda u narednoj godini a imajući u vidu rashode u tekućoj godini. Kod planiranja se posebno imalo u vidu povećanje obaveza Agencije po pitanju izvršavanja obaveza utvrđenih Zakonom o elektronskim komunikacijama i Zakonom o poštanskim uslugama, njenu potrebu materijalno-tehničkog i kadrovskog osposobljavanja, kao i uvećane obaveze i angažovanje na izvršavanju obaveza, kako na domaćem, tako i na međunarodnom planu.

Agencija u najvećem dijelu zapošljava visoko obrazovan i specijalizovan kadar, 80% od ukupno zaposlenih radnika, u oblasti regulacije i nadzora tržišta elektronskih komunikacija i tržišta poštanskih usluga, dodjele i upravljanja numeracije i frekvencija, kontrole i monitoringa radio frekvencijskog spektra, zaštite korisnika i dr.

CRNA GORA
MINISTARSTVO ZA INFORMACIONO DRUŠTVO I TELEKOMUNIKACIJE

U skladu sa članom 5 tačka 3) Zakona o elektronskim komunikacijama (Službeni list CG, 40/13), kojim je propisano da Vlada Crne Gore daje mišljenje Skupštini Crne Gore na Plan rada sa Finansijskim planom Agencije za elektronske komunikacije, u prilogu se nalazi i Mišljenje Ministarstva finansija na Finansijski plan.

Imajući u vidu navedeno, Ministarstvo za informaciono društvo i telekomunikacije nema primjedbe na Plan rada Agencije za elektronske komunikaciju i poštansku djelatnost za 2014. godinu.

MINISTAR

Prof. dr Vujica Lazović, s.r.

**AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE KOMUNIKACIJE I
POŠTANSKU DJELATNOST**

PLAN RADA ZA 2014. GODINU

(PREDLOG)

Podgorica, septembar 2013. godine

SADRŽAJ

I UVOD	15
II PLAN AKTIVNOSTI	18
II-1. NORMATIVNI DIO	18
A. Propisi i akta koje donosi Agencija	18
B. Stručne osnove za izradu propisa i akata koje treba da donese Ministarstvo	25
C. Stručne osnove za izradu propisa i akata koje treba da donese Vlada Crne Gore	29
II-2. TEKUĆE AKTIVNOSTI	31
A. Vođenje i održavanje registara i baza podataka Agencije	31
B. Zaštita konkurencije u oblasti elektronskih komunikacija	32
1. Praćenje implementacije regulatornih obaveza nametnutih operatorima sa značajnom tržišnom snagom nakon sprovedenog drugog kruga analiza sedam relevantnih tržišta	32
2. Praćenje implementacije regulatornih obaveza nametnutih operatoru sa značajnom tržišnom snagom, a kojem je prethodila provjera ispunjenosti Testa tri kriterijuma	32
3. Regulacija maloprodajnih cijena usluga fiksne telefonije	33
4. Implementacija modela računovodstvenog razdvajanja i troškovnog računovodstva operatora u javnoj fiksnoj elektronskoj komunikacionoj mreži	33
5. Implementacija modela računovodstvenog razdvajanja i troškovnog računovodstva operatora u javnoj mobilnoj elektronskoj komunikacionoj mreži	33
C. Metodologija vođenja odvojenog računovodstva operatora univerzalne poštanske usluge	34
D. Univerzalni servis	34
1. Univerzalni servis u elektronskim komunikacijama	34
2. Univerzalni servis u poštanskoj djelatnosti	35
E. Upravljanje radio frekvencijskim spektrom	35
1. Planiranje korišćenja radio-frekvencija	36
2. Izdavanje odobrenja za korišćenje radio-frekvencija	36
3. Kontrola i monitoring radio-frekvencijskog spektra	37
4. Međunarodna koordinacija radio-frekvencija	37
F. Upravljanje numeracijom i adresiranjem	38
1. Izdavanje odobrenja za korišćenje brojeva i adresa	38
2. Prenosivost brojeva	38

3. Informisanje o korišćenju jedinstvenog evropskog broja „112“ za pozive u hitnim slučajevima	38
G. Prava i zaštita interesa korisnika	39
1. Opšti uslovi pružanja usluga	39
2. Pretplatnički ugovori.....	39
3. Kvalitet usluga.....	39
4. Sistem za mjerenje brzine pristupa Internetu	39
5. Alat za pomoć korisnicima prilikom izbora elektronskih komunikacionih usluga (kalkulator cijena).....	39
6. Edukacija korisnika.....	40
7. Ispitivanje javnog mnjenja	40
8. Uspostavljanje nacionalne tačke razmjene Internet saobraćaja u CG	40
II-3. IZRADA PLANOVA, IZVJEŠTAJA I INFORMACIJA VEZANIH ZA TRŽIŠTE ELEKTRONSKIH KOMUNIKACIJA I POŠTANSKE DJELATNOSTI	41
A. Planovi, izvještaji i informacije koje se pripremaju na godišnjem nivou.....	41
B. Planovi, izvještaji i informacije koje se pripremaju na polugodišnjem nivou	44
C. Planovi, izvještaji i informacije koje se pripremaju na kvartalnom nivou.....	46
D. Planovi, izvještaji i informacije koje se pripremaju na mjesečnom nivou	47
E. Planovi, izvještaji i informacije koje se pripremaju po potrebi.....	48
II-4. SARADNJA SA NADLEŽNIM DRŽAVNIM ORGANIMA I DRUGIM INSTITUCIJAMA, OPERATORIMA ELEKTRONSKIH KOMUNIKACIJA I POŠTANSKIM OPERATORIMA, REGULATORNIM TIJELIMA DRUGIH DRŽAVA I MEĐUNARODNIM ORGANIZACIJAMA U OBLASTI ELEKTRONSKIH KOMUNIKACIJA I POŠTANSKOG SAOBRAĆAJA.....	49
A. Saradnja sa nadležnim državnim organima i institucijama	49
B. Saradnja sa međunarodnim institucijama	50
C. Organizacija međunarodnih skupova.....	52
II-5. MATERIJALNO-TEHNIČKO I KADROVSKO OSPOSOBLJAVANJE.....	53
III IZVRŠENJE PLANA RADA.....	53

I UVOD

Agencija, koja ima svojstvo pravnog lica, je nezavisni regulatorni organ koji u vršenju javnih ovlaštenja u oblasti elektronskih komunikacija, obavlja regulatorne i druge poslove utvrđene zakonom i u obavljanju ovih poslova ne smije primati ni tražiti uputstva od državnih i drugih organa i organizacija ili drugih lica.

Polazne osnove za izradu Plana rada Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost predstavljaju: Zakon o elektronskim komunikacijama ("Službeni list Crne Gore", broj:40/13), Zakon o elektronskim medijima ("Službeni list Crne Gore" broj:06/13), Zakon o digitalnoj radio-difuziji ("Službeni list Crne Gore" broj:34/11 i 31/12) i Zakon o poštanskim uslugama („Službeni list Crne Gore“, broj:57/11).

Članom 14 Zakona o elektronskim komunikacijama propisane su nadležnosti Savjeta Agencije i istim je u stavu 1 tačka 4 propisano da Savjet Agencije donosi Plan rada sa Finansijskim planom Agencije.

Zakonom o elektronskim komunikacijama, u članu 11 su utvrđene nadležnosti Agencije i to da: donosi propise na osnovu ovlaštenja utvrđenih ovim zakonom, donosi plan adresiranja i plan numeracije i kontroliše njihovu primjenu; priprema predlog Plana namjene radio – frekvencijskog spektra i kontroliše njegovu primjenu,

donosi planove raspodjele radio-frekvencija i kontroliše njihovu primjenu; priprema stručne osnove za izradu propisa koje donose Vlada i Ministarstvo na osnovu ovog zakona; vrši kontrolu i monitoring radio-frekvencijskog spektra; preduzima mjere radi obezbjeđenja racionalnog upravljanja ograničenim resursima; vrši koordinaciju korišćenja radio-frekvencija sa organima i/ili organizacijama drugih država; te administracijama susjednih država; podstiče racionalno korišćenje infrastrukture elektronske komunikacione infrastrukture u skladu sa ovim zakonom; sprovodi postupke dodjele ograničenih resursa na nediskriminatornim osnovama; izdaje odobrenja za korišćenje ograničenih resursa; vodi i održava registre i baze podataka u skladu sa ovim zakonom; utvrđuje visinu naknada koje Agenciji plaćaju fizička i pravna lica na način utvrđen ovim zakonom; rješava po žalbama korisnika, razmatra inicijative i utvrđuje postupak zaštite interesa i prava korisnika; rješava sporove na tržištu elektronskih komunikacija; prati razvoj Univerzalnog servisa; upravlja prikupljanjem naknade za finansiranje Univerzalnog servisa i određuje operatora Univerzalnog servisa; redovno objavljuje podatke o pokazateljima razvoja tržišta u skladu sa ovim zakonom; sprovodi analizu relevantnih tržišta, utvrđuje operatore sa značajnom

tržišnom snagom i preduzima regulatorne mjere za sprečavanje negativnih efekata značajne tržišne snage operatora; vrši stručni nadzor nad radom operatora u skladu sa zakonom, tehničkim propisima i standardima koji se primjenjuju u Crnoj Gori; vrši stručni nadzor nad izvršavanjem obaveza operatora u vanrednim situacijama; sarađuje sa regulatornim organima drugih država, a u okviru svojih nadležnosti učestvuje i u radu upravnih i radnih tijela nadležnih Evropskih i međunarodnih organizacija i institucija u oblasti elektronskih komunikacija; ispituje tržište i javno mnjenje i sprovodi otvorene konsultacije u skladu sa ovim zakonom; obavlja i druge poslove utvrđene zakonom.

Zakonom o poštanskim uslugama se uređuju uslovi i način obavljanja univerzalne poštanske usluge i drugih poštanskih usluga, ovlašćenja regulatornog organa za poštansku djelatnost, kao i druga pitanja u vezi sa poštanskom djelatnošću. Nadležnosti Agencije po ovom zakonu su: izdavanje i oduzimanje posebne licence i licence za obavljanje univerzalnih poštanskih usluga, vršenje izmjene posebne licence i licence za obavljanje univerzalnih poštanskih usluga po službenoj dužnosti, u slučajevima i na način kako je to Zakonom predviđeno, izdavanje izvoda iz registra operatorima komercijalne poštanske usluge, brisanje komercijalnog poštanskog operatora iz registra u slučajevima koji su predviđeni Zakonom, vođenje registara poštanskih operatora i objavljivanje izvoda iz registra na internet stranici Agencije, vršenje izbora operatora univerzalne poštanske usluge, na osnovu javnog poziva, verifikovanje obračuna neto troškova univerzalne poštanske usluge, obezbjeđivanje nedostajućih sredstva za pokriće gubitaka za obavljanje univerzalne poštanske usluge, ukoliko se pomenuta sredstva ne mogu obezbijediti iz prihoda ostvarenih pružanjem univerzalne poštanske usluge, utvrđivanje ispunjenosti uslova za dobijanje posebne licence i licence za obavljanje poštanskih usluga, davanje saglasnosti na opšte uslove za obavljanje poštanskih usluga poštanskih operatora, davanje saglasnosti na uslove i cijene pristupa mreži univerzalnog poštanskog operatora, davanje saglasnosti na godišnju naknadu na ime učešća u troškovima za održavanje poštanske mreže, davanje saglasnosti na ugovor o pristupu mreži između univerzalnog poštanskog operatora i drugih operatora, rješavanje sporova između operatora u vezi sa pristupom mreži univerzalnog poštanskog operatora, odlučivanje po prigovorima korisnika poštanskih usluga, utvrđivanje kriterijuma za određivanje cijena univerzalne poštanske usluge, pripremanje stručnih osnova za izradu propisa koje donosi Ministarstvo, utvrđivanje cijena rezervisanih poštanskih usluga, utvrđivanje načina vođenja računovodstva i obračuna neto troškova univerzalnog poštanskog operatora, vršenje stručnog nadzora nad radom poštanskih operatora, davanje stručnih mišljenja za primjenu ovog Zakona, saradnja sa organima i tijelima Svjetskog poštanskog saveza i Evropske Unije, saradnja sa regulatornim organima država članica Evropske Unije i drugih država, učešće u radu upravnih i radnih tijela nadležnih evropskih i međunarodnih organizacija i institucija na području poštanskih usluga, praćenje primjene cijena poštanskih usluga, praćenje stanja i razvoja tržišta

poštanskih usluga i preduzimanje mjera za obezbjeđivanje konkurentnosti na tržištu poštanskih usluga.

Shodno odredbama Zakona o elektronskim medijima, Agencija je obavezna da na zahtjev Agencije za elektronske medije, prije raspisivanja javnog konkursa za dodjelu prava na emitovanje, u slučaju kada pravno ili fizičko lice namjerava da emituje program posredstvom frekvencija koje su Planom raspodjele radio-frekvencija predviđene za analognu radio-difuziju, ili u slučaju kada namjerava da ostvari pravo pristupa multipleksu za digitalnu zemaljsku radio-difuziju, dostavi podatke o raspoloživosti tih frekvencija ili slobodnih resursa unutar multipleksa digitalne zemaljske radio-difuzije namijenjenih za emitovanje audiovizuelnih medijskih usluga.

Shodno odredbama Zakona o digitalnoj radio-difuziji, Agencija zajedno sa organima državne uprave nadležnim za poslove elektronskih komunikacija i poslove elektronskih medija i regulatornim organom za elektronske medije, vrši nadzor nad sprovođenjem ovog zakona, u skladu sa ovim zakonom i propisima kojima se uređuje oblast elektronskih komunikacija i oblast elektronskih medija.

II PLAN AKTIVNOSTI

II-1. NORMATIVNI DIO

Zakonom o elektronskim komunikacijama, koji je donijet 13. avgusta 2013. godine, a stupio na snagu 21. avgusta 2013. godine, propisano je koje akte u skladu sa zakonom donosi Agencija, kao i stručne osnove za izradu propisa koje donose Vlada i Ministarstvo na osnovu ovog zakona.

A. Propisi i akta koje donosi Agencija

1. **Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja registra operatora, registra dodijeljenih radio-frekvencija, registra dodijeljenih brojeva i adresa i registra elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme**

Obrazloženje: Agencija vodi registre: operatora, dodijeljenih radio-frekvencija, dodijeljenih brojeva i adresa i elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme. Agencija svojim aktom propisuje sadržaj i način vođenja registara.

Pravni osnov: član 11, 29 i 122 Zakona o elektronskim komunikacijama.

Rok: I kvartal 2014. godine

2. **Pravilnik o vrsti i načinu dostavljanja podataka o kapacitetima elektronske komunikacione infrastrukture koja je od interesa za zajedničko korišćenje**

Obrazloženje: Operatori su u cilju uspostavljanja detaljne evidencije, dužni dostaviti Agenciji podatke o vrsti, raspoloživosti i geografskoj lokaciji elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme koja može biti od interesa za zajedničko korišćenje. Agencija propisuje vrstu i način dostavljanja i objavljivanja ovih podataka.

Pravni osnov: član 55 Zakona o elektronskim komunikacijama

Rok: I kvartal 2014. godine

3. **Pravilnik o pristupu i interkonekciji**

Obrazloženje: Operator ima pravo, a na zahtjev drugog operatora i obavezu, da pregovara o pristupu i interkonekciji svojih mreža u svrhu pružanja javno dostupnih elektronskih komunikacionih usluga i obezbjeđivanja njihove interoperabilnosti. Agencija bliže propisuje uslove za ostvarivanje pristupa i/ili interkonekcije, kao i uslove pod kojima operator može ograničiti pristup i/ili interkonekciju.

Pravni osnov: član 56 i 57 Zakona o elektronskim komunikacijama

Rok: I kvartal 2014. godine

4. Plan numeracije

Obrazloženje: Planom numeracije utvrđuju se namjena i način korišćenja brojeva za pristup javnim elektronskim komunikacionim mrežama i javnim elektronskim komunikacionim uslugama i njihova dužina, vrsta i struktura. Planom numeracije i planom adresiranja obezbjeđuje se efikasno struktuiranje korišćenje brojeva i adresa uz utvrđivanje jednakih uslova za dodjelu i korišćenje odgovarajućih brojeva i adresa javnim elektronskim komunikacionim mrežama i javnim elektronskim komunikacionim uslugama, odnosno izvršavanje zahtjeva operatora i korisnika javnih elektronskih komunikacionih usluga. Plan numeracije donosi Agencija.

Pravni osnov: član 129 Zakona o elektronskim komunikacijama

Rok: I kvartal 2014. godine

5. Plan adresiranja

Obrazloženje: Plan adresiranja sadrži: definicije i strukturu kodova međunarodnih signalizacionih tačaka, kodova nacionalnih signalizacionih tačaka, kodova mobilnih mreža, identifikacioni kod mreže za prenos podataka i način upravljanja. Plan adresiranja treba da obezbijedi efikasno struktuiranje i korišćenje adresa, jednake uslove dodjele i korišćenja odgovarajućih adresa u javnim elektronskim komunikacionim mrežama i javnim elektronskim komunikacionim uslugama, odnosno zadovoljenje potreba operatora i korisnika javnih elektronskih komunikacionih usluga. Plan adresiranja donosi Agencija.

Pravni osnov: član 129 Zakona o elektronskim komunikacijama

Rok: I kvartal 2014. godine

6. Pravilnik o prenosivosti brojeva

Obrazloženje: Operatori javno dostupnih telefonskih usluga su dužni da svojim pretplatnicima, na njihov zahtjev, omoguće da prilikom promjene operatora zadrže dodijeljene brojeve iz Plana numeracije. Bliže uslove i način prenošenja brojeva u fiksnim i mobilnim mrežama, kao i način postupanja operatora prilikom prenosa brojeva propisuje Agencija, u skladu sa propisima kojima se uređuju ugovori, tehničkom izvodljivošću i potrebom kontinuiteta pružanja usluge pretplatniku.

Pravni osnov: član 139 i 141 Zakona o elektronskim komunikacijama

Rok: I kvartal 2014. godine

7. Odluka o utvrđivanju visine jednokratne naknade za uslugu prenosivosti broja i načinu raspodjele

Obrazloženje: Operatori javno dostupnih telefonskih usluga su dužni da svojim pretplatnicima, na njihov zahtjev, omoguće da prilikom promjene operatora zadrže dodijeljene brojeve iz Plana numeracije. Pretplatnik koji prenosi broj plaća jednokratnu naknadu za prenos broja operatoru u čiju se mrežu broj prenosi. Agencija određuje maksimalni iznos ove jednokratne naknade, za prenos broja koju plaća pretplatnik, kao i način podjele te naknade između operatora.

Pravni osnov: član 140 Zakona o elektronskim komunikacijama

Rok: I kvartal 2014. godine

8. Odluka o uslovima za ostvarivanje javnog pristupa podacima koje je Agencija prikupila od operatora

Obrazloženje: Operator je dužan da Agenciji, na njen pisani zahtjev, dostavi podatke kojima raspolaže, uključujući i finansijske, kao i podatke koji se odnose na razvoj mreže ili usluga koji bi mogli imati uticaj na njegove veleprodajne usluge. Agencija objavljuje uslove pod kojima se može ostvariti javni pristup podacima koji su prikupljeni u skladu sa ovim članom.

Pravni osnov: član 30 Zakona o elektronskim komunikacijama

Rok: I kvartal 2014. godine

9. Pravilnik o amaterskim radiokomunikacijama

Obrazloženje: Način korišćenja radio-frekvencija koje su Planom namjene radio-frekvencijskog spektra namijenjene amaterskoj radiokomunikacionoj službi, klase radio-amatera, polaganje radio-amaterskog ispita, tehničke i druge uslove za upotrebu radio-amaterskih stanica, propisuje Agencija.

Pravni osnov: član 11 i 103 Zakona o elektronskim komunikacijama.

Rok: I kvartal 2014. godine

10. Pravilnik o tehničko-eksploatacionim uslovima pod kojima se mogu koristiti radio-difuzne stanice za frekvencijski modulisane emisije

Obrazloženje: Saglasno članu 96 stav 1 Zakona o elektronskim komunikacijama, upravljanje radio-frekvencijskim spektrom, kao ograničenim resursom, obuhvata planiranje, dodjelu, koordinaciju, monitoring i kontrolu korišćenja radio-frekvencijskog spektra, a shodno stavu 2 istog člana Zakona, Agencija između ostalog upravlja radio-frekvencijskim spektrom u skladu sa propisima o radiokomunikacijama Međunarodne unije za telekomunikacije. Imajući u vidu da Agencija, kako je to propisano članom 11, stav 1 tačka 6 Zakona, vrši kontrolu i monitoring korišćenja radio-frekvencijskog spektra, a shodno stavu 1 tački 19 istog člana Zakona, vrši stručni nadzor nad radom operatora, u skladu sa zakonom,

tehničkim propisima i standardima, koji se primjenjuju u Crnoj Gori, neophodno je donijeti ovaj pravilnik.

Pravni osnov: član 11 i 96 Zakona o elektronskim komunikacijama

Rok: I kvartal 2014. godine

11. Pravilnik o tehničko-eksploatacionim uslovima pod kojima se mogu koristiti radio-difuzne stanice za emitovanje televizijskog programa u frekvencijskim opsezima VHF I i III i UHF IV i V

Obrazloženje: Saglasno članu 96 stav 1 Zakona o elektronskim komunikacijama, upravljanje radio-frekvencijskim spektrom, kao ograničenim resursom, obuhvata planiranje, dodjelu, koordinaciju, monitoring i kontrolu korišćenja radio-frekvencijskog spektra, a shodno stavu 2 istog člana Zakona, Agencija između ostalog upravlja radio-frekvencijskim spektrom u skladu sa propisima o radiokomunikacijama Međunarodne unije za telekomunikacije. Imajući u vidu da Agencija vrši kontrolu i monitoring korišćenja radio-frekvencijskog spektra, kao i da Agencija vrši stručni nadzor nad radom operatora, u skladu sa zakonom, tehničkim propisima i standardima, koji se primjenjuju u Crnoj Gori, neophodno je donijeti ovaj pravilnik.

Pravni osnov: član 11 i 96 Zakona o elektronskim komunikacijama

Rok: I kvartal 2014. godin

12. Pravilnik o uslovima za interoperabilnost digitalne televizijske korisničke opreme

Obrazloženje: Saglasno članu 58 Zakona o elektronskim komunikacijama, Agencija odlučuje o spornim pitanjima, pri čemu je stavom 5 tog člana propisano da Agencija može naložiti operatorima da obezbijede odgovarajući pristup i/ili interkonekciju, radi zaštite interesa krajnjih korisnika ili obezbjeđivanja interoperabilnosti elektronskih komunikacionih mreža i usluga. Članom 59 Zakona utvrđuju se odredbe koje se odnose na prenos digitalnih radio i televizijskih programa. Imajući u vidu prethodno navedeno, shodno novom zakonskom okviru potrebno je donijeti ovaj pravilnik.

Pravni osnov: član 58 i 59 Zakona o elektronskim komunikacijama

Rok: I kvartal 2014. godine

13. Planovi raspodjele radio-frekvencija

Obrazloženje: Agencija donosi planove raspodjele radio-frekvencija i kontroliše njihovu primjenu. Planom raspodjele radio-frekvencija iz određenog opsega utvrđuje se podjela opsega na radio-frekvencijske kanale, bliži uslovi, način korišćenja i način dodjele radio-frekvencija, po jednoj ili više određenih radiokomunikacionih službi, saglasno Planu namjene radio-frekvencijskog spektra. Planove raspodjele radio-frekvencija donosi Agencija, vodeći računa o potrebama i zahtjevima korisnika, po sprovedenom postupku javnih konsultacija.

S obzirom da je novim Zakonom o elektronskim komunikacijama propisana drugačija sadržina planova raspodjele radio-frekvencija iz pojedinačnih opsega, Agencija će tokom 2014. godine donijeti odgovarajuće planove za sve opsege iz kojih se radio-frekvencije odobravaju na ekskluzivnoj osnovi na čitavoj teritoriji Crne Gore. Tu između ostalog spadaju: Plan raspodjele radio-frekvencija iz opsega 410-430 MHz za PMR/PAMR sisteme (ranije donešen), Plan raspodjele radio-frekvencija iz opsega 790-862 MHz za TRA-ECS sisteme, Plan raspodjele radio-frekvencija iz opsega 880-915/925-960 MHz i 1710-1785/1805-1880 MHz za GSM i TRA-ECS sisteme, Plan raspodjele radio-frekvencija iz opsega 1900-1920/2010-2025/2110-2170 MHz za IMT sisteme, Plan raspodjele radio-frekvencija iz opsega 2500-2690 MHz za TRA-ECS sisteme, Plan raspodjele radio-frekvencija iz opsega 3410-3600 MHz za BWA sisteme (ranije donešen), Plan raspodjele radio-frekvencija iz opsega 3600-3800 MHz za BWA sisteme (ranije donešen).

Tokom 2014. godine sprovodiće se ažuranje planova raspodjele za radio-difuznu službu, pri tome vodeći računa o efikasnoj upotrebi radio-frekvencijskih resursa, a naročito vodeći računa o trendu prelaska sa analognih na digitalne radio-difuzne sisteme.

Pravni osnov: član 11 i 98 Zakona o elektronskim komunikacijama.

Rok: I-IV kvartal 2014. godine

14. Pravilnik o načinu objave informacija o cijenama, načinu tarifiranja i opštim uslovima pružanja usluga

Obrazloženje: Operator je dužan da pruža elektronske komunikacione usluge pod utvrđenim uslovima i cijenama. Da bi se učinile dostupnim javnosti informacije o važećim cijenama, načinu tarifiranja, kao i opšti uslovi pružanja svojih usluga operator je dužan da iste objavljuje na način koji propisuje Agencija.

Pravni osnov: član 148 Zakona o elektronskim komunikacijama

Rok: I kvartal 2014. godine

15. Pravilnik o kvalitetu javnih elektronskih komunikacionih usluga

Obrazloženje: Operator je dužan da pruža javne elektronske komunikacione usluge propisanog kvaliteta. Parametre kvaliteta, način njihovog mjerenja i objavljivanja i rokove za njihovo dostavljanje, u skladu sa najboljom praksom i uobičajenim i tehnološki garantovanim kvalitetom standardne opreme, propisuje Agencija.

Pravni osnov: član 155 Zakona o elektronskim komunikacijama

Rok: II kvartal 2014. godine

16. Odluka o uslovima korišćenja radio-frekvencija iz opsega 1710-1785/1805-1880 MHz za pružanje MCA usluga

Obrazloženje: Odlukom se dozvoljava korišćenje i definišu tehnički uslovi za korišćenje radio-frekvencija iz opsega 1710-1785/1805-1880 MHz za pružanje mobilnih komunikacionih usluga u kabinama vazduhoplova (*Mobile Communications services on-board Aircraft* - MCA

usluge) koji preljeću teritoriju Crne Gore na visinama iznad 3000 m. Odluku je potrebno usaglasiti sa odgovarajućim ECC dokumentima.

Pravni osnov: član 11 i 98 Zakona o elektronskim komunikacijama

Rok: II kvartal 2014. godine

17. Pravilnik o tehničkim uslovima za emitovanje signala druge generacije digitalne zemaljske televizije (DVB-T2)

Obrazloženje: Saglasno članu 96 stav 1 Zakona, upravljanje radio-frekvencijskim spektrom, kao ograničenim resursom, obuhvata planiranje, dodjelu, koordinaciju, monitoring i kontrolu korišćenja radio-frekvencijskog spektra, a shodno stavu 2 istog člana Zakona, Agencija, između ostalog, upravlja radio-frekvencijskim spektrom u skladu sa propisima o radiokomunikacijama Međunarodne unije za telekomunikacije.

Imajući u vidu da Agencija, kako je to propisano članom 11, stav 1 tačka 6 Zakona, vrši kontrolu i monitoring korišćenja radio-frekvencijskog spektra, a shodno stavu 1 tački 19 istog člana Zakona vrši stručni nadzor nad radom operatora, u skladu sa zakonom, tehničkim propisima i standardima, koji se primjenjuju u Crnoj Gori, nakon puštanja u rad sistema za digitalnu zemaljsku radio-difuziju potrebno je donijeti propis kojim će se utvrditi obaveza usklađenosti rada tih sistema sa referentnim crnogorskim standardima i normama propisanim od strane Instituta za standradizaciju, odnosno međunarodnim standardima i preporukama u slučaju odsustva nacionalnih.

Pravni osnov: član 11 i 96 Zakona o elektronskim komunikacijama

Rok: II kvartal 2014. godine.

18. Pravilnik o načinu procjene pristupačnosti cijena usluga Univerzalnog servisa za korisnike sa niskim primanjima i lica sa invaliditetom

Obrazloženje: Operator Univerzalnog servisa dužan je ponuditi cjenovne opcije ili pakete, za korisnike sa niskim primanjima i lica sa invaliditetom. Agencija prati razvoj i visinu cijena usluga iz skupa Univerzalnog servisa. Agencija određuje način procjene pristupačnosti cijena usluga i posebnih paketa za korisnike sa niskim primanjima i lica sa invaliditetom.

Pravni osnov: član 89 Zakona o elektronskim komunikacijama

Rok: II kvartal 2014. godine

19. Pravilnik o tehničkim i drugim uslovima za projektovanje, izgradnju i korišćenje elektronske komunikacione mreže, elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme u objektima

Obrazloženje: Prilikom izgradnje stambenih i poslovnih objekata namijenjenih daljoj prodaji ili zajedničkom korišćenju, investitor objekta dužan je da obezbijedi izgradnju elektronske komunikacione mreže, elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme, isključivo za taj objekat, u skladu sa projektnom dokumentacijom. Agencija bliže propisuje tehničke i druge uslove za projektovanje, izgradnju i korišćenje elektronske komunikacione

mreže, elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme u objektima.

Pravni osnov: član 41 Zakona o elektronskim komunikacijama

Rok: II kvartal 2014. godine

20. Pravilnik o tehničkim, upotrebnim i drugim uslovima za planiranje, izgradnju i korišćenje pojedinih vrsta elektronskih komunikacionih mreža, elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme

Obrazloženje: Fizičko ili pravno lice dužno je da prilikom izgradnje i korišćenja elektronskih komunikacionih mreža, elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme, kao i pružanja elektronskih komunikacionih usluga omogući potpuni nadzor i kontrolu nad izgradnjom i korišćenjem elektronskih komunikacionih mreža, elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme, kao i pružanjem elektronskih komunikacionih usluga. Agencija propisuje upotrebne i druge uslove za planiranje, izgradnju i korišćenje pojedinih vrsta elektronskih komunikacionih mreža, elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme.

Pravni osnov: član 39 Zakona o elektronskim komunikacijama

Rok: III kvartal 2014. godine.

21. Pravilnik o uslovima i načinu zajedničkog korišćenja elektronske komunikacione infrastrukture

Obrazloženje: Operatori su dužni da se dogovaraju o zajedničkom korišćenju elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme, ako je takvo korišćenje tehnički izvodljivo i ne izaziva smetnje u korišćenju te infrastrukture i povezane opreme. Bliži uslovi i način zajedničkog korišćenja elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme, kao i mjere za povećanje raspoloživosti slobodnih kapaciteta u toj infrastrukturi, utvrđuju se propisom Agencije, uz saglasnost organa državne uprave nadležnog za zaštitu životne sredine i uređenje prostora.

Pravni osnov: član 54 Zakona o elektronskim komunikacijama

Rok: III kvartal 2014. godine.

22. Pravilnik o sprovođenju javnog konkursa i uslovima za određivanje operatora Univerzalnog servisa

Obrazloženje: Agencija rješenjem određuje jednog ili više operatora Univerzalnog servisa, tako da pružanje Univerzalnog servisa bude obezbijeđeno na cijeloj teritoriji Crne Gore. Operatora Univerzalnog servisa Agencija određuje na osnovu javnog konkursa. Bliži sadržaj i postupak javnog konkursa i uslove za određivanje operatora za pružanje usluge Univerzalnog servisa propisuje Agencija.

Pravni osnov: član 86 Zakona o elektronskim komunikacijama

Rok: III kvartal 2014. godine.

23. Odluka o načinu i rokovima za sprovođenje mjera zaštite, sigurnosti i integriteta elektronskih komunikacionih mreža i usluga

Obrazloženje: Operator je dužan da preduzima odgovarajuće tehničke i organizacione

mjere radi obezbjeđenja integriteta svoje mreže, kao i radi zaštite sigurnosti, odnosno neprekidnog pružanja svojih usluga, a sa drugim operatorima i mjere potrebne radi zaštite sigurnosti elektronske komunikacione mreže i usluga. Način i rokove za sprovođenje pomenutih mjera propisuje Agencija.

Pravni osnov: član 168 i 169 Zakona o elektronskim komunikacijama

Rok: III kvartal 2014. godine.

24. Pravilnik o uslovima i načinu sprečavanja i suzbijanja zloupotreba i prevara u pružanju usluga elektronske pošte

Obrazloženje: Bliže uslove i način sprječavanja i suzbijanja zloupotreba i prevara u pružanju usluga elektronske pošte, uključujući SMS ili MMS, kao i izvršavanje obaveza operatora i pretplatnika propisuje Agencija, u saradnji sa organom nadležnim za zaštitu ličnih podataka.

Pravni osnov: član 179 Zakona o elektronskim komunikacijama

Rok: III kvartal 2014. godine.

B. Stručne osnove za izradu propisa i akata koje treba da donese Ministarstvo

1. Pravilnik o načinu registracije korisnika usluga javnih elektronskih komunikacionih mreža

Obrazloženje: Operator je dužan da registruje pretplatnike usluga fiksne telefonije i korisnike svih usluga mobilne telefonije (*post-paid i pri-paid*), kao i Interneta. Način registracije korisnika usluga javnih elektronskih komunikacionih mreža propisuje Ministarstvo.

Pravni osnov: član 174 Zakona o elektronskim komunikacijama

Rok: Godinu od dana stupanja na snagu novog Zakona o elektronskim komunikacijama.

2. Pravilnik o načinu određivanja elemenata elektronskih komunikacionih mreža i pripadajuće infrastrukture, širine zaštitnih zona i vrste radio koridora, u čijoj zoni nije dopuštena gradnja drugih objekata

Obrazloženje: U blizini elektronskih komunikacionih mreža, elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme ne smiju se izvoditi radovi, planirati novi objekti, saditi sadnice ili preduzimati druge radnje koje ih mogu oštetiti ili ometati njihov rad. Zakonom o elektronskim komunikacijama je definisano da Ministarstvo, uz saglasnost državnog organa nadležnog za poslove uređenja prostora propisuje parametre elektronskih komunikacionih mreža, elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme, širine zaštitnih zona i vrste radio koridora, u čijoj zoni nije dopušteno planiranje drugih objekata.

Pravni osnov: član 42 Zakona o elektronskim komunikacijama

Rok: Godinu od dana stupanja na snagu novog Zakona o elektronskim komunikacijama.

3. Odluka o utvrđivanju brzine pristupa Internetu za uslugu Univerzalnog servisa

Obrazloženje: Usluge Univerzalnog servisa, pored ostalog, odnose se na ispunjavanje svakog razumnog zahtjeva korisnika za pristup javnoj elektronskoj komunikacionoj mreži i javno dostupnim elektronskim komunikacionim uslugama na fiksnoj lokaciji, što omogućava govornu komunikaciju i prenos podataka brzinom pogodnom za funkcionalni pristup internetu. Ministarstvo, na prijedlog Agencije, utvrđuje brzinu prenosa koja omogućava funkcionalni pristup Internetu i rok za ostvarivanje brzine prenosa, uzimajući u obzir preovlađujuće tehnologije pristupa, tehnološku i ekonomsku racionalnost i ciljeve u oblasti elektronskih komunikacija.

Pravni osnov: član 83 Zakona o elektronskim komunikacijama

Rok: Godina od stupanja na snagu novog Zakona o elektronskim komunikacijama

4. Pravilnik o mjerama i povoljnostima za lica sa invaliditetom prilikom korišćenja elektronskih komunikacionih usluga

Obrazloženje: Usluge Univerzalnog servisa, između ostalog, odnose se na posebne mjere i povoljnosti za lica sa invaliditetom, uključujući i pristup hitnim službama, službi za davanje informacija o broju pretplatnika i imeniku pretplatnika, na jednak način kako pristupaju drugi krajnji korisnici, kao i odgovarajući izbor operatora koji su dostupni većini krajnjih korisnika. Vrstu povoljnosti i mjera utvrđuje Ministarstvo, uz saglasnost organa nadležnog za poslove socijalnog staranja.

Pravni osnov: član 82 i 83 Zakona o elektronskim komunikacijama

Rok: Godina od stupanja na snagu novog Zakona o elektronskim komunikacijama

5. Pravilnik o kategorijama lica sa niskim primanjima i lica sa invaliditetom koja pod posebnim uslovima koriste usluge Univerzalnog servisa

Obrazloženje: Operator Univerzalnog servisa dužan je ponuditi cjenovne opcije ili pakete, za korisnike sa niskim primanjima i lica sa invaliditetom. Ministarstvo, uz saglasnost organa nadležnog za poslove socijalnog staranja, određuje kategorije lica koja spadaju u kategoriju lica sa niskim primanjima, odnosno lica sa invaliditetom.

Pravni osnov: član 89 Zakona o elektronskim komunikacijama

Rok: Godina od stupanja na snagu novog Zakona o elektronskim komunikacijama

6. Pravilnik o kvalitetu usluga Univerzalnog servisa

Obrazloženje: Operator Univerzalnog servisa dužan je da Agenciji dostavlja kvartalno podatke o izmjeranim parametrima kvaliteta usluga, kao i o promjeni kvaliteta usluga, kao i da iste objavljuje na svojoj *web* stranici. Ministarstvo, na predlog Agencije utvrđuje: parametre kvaliteta Univerzalnog servisa, njihove granične vrijednosti i metode mjerenja, sadržaj, oblik i način objavljivanja podataka o kvalitetu Univerzalnog servisa.

Pravni osnov: član 91 Zakona o elektronskim komunikacijama

Rok: Godina od stupanja na snagu novog Zakona o elektronskim komunikacijama

7. Pravilnik o načinu, uslovima i dinamici uvođenja jedinstvenog evropskog telefonskog broja „112“ za pozive u hitnim slučajevima, kao i kvalitet usluge opsluživanja poziva upućenih na taj broj

Obrazloženje: Operatori javnih telefonskih mreža dužni su da omoguće svim korisnicima usluga besplatne pozive na jedinstveni evropski broj „112“ za pozive u hitnim slučajevima, u skladu sa planom numeracije, uključujući i javne telefonske govornice. Način i uslove uvođenja jedinstvenog evropskog broja „112“ za pozive u hitnim slučajevima, kao i kvalitet usluge opsluživanja poziva upućenih na taj broj propisuje Ministarstvo, uz saglasnost organa državne uprave nadležnog za zaštitu i spašavanje.

Pravni osnov: član 142 Zakona o elektronskim komunikacijama

Rok: Godinu od dana stupanja na snagu novog Zakona o elektronskim komunikacijama.

8. Pravilnik o parametrima kvaliteta usluge, graničnim vrijednostima i metodama mjerenja parametara za korišćenje jedinstvenog evropskog broja „112“ za pozive u hitnim slučajevima

Obrazloženje: Operatori javnih telefonskih mreža dužni su da omoguće svim korisnicima usluga besplatne pozive na jedinstveni evropski broj „112“ za pozive u hitnim slučajevima, u skladu sa planom numeracije, uključujući i javne telefonske govornice. Ministarstvo propisuje parametre kvaliteta za korišćenje ovog broja, njihove granične vrijednosti i metode mjerenja tih parametara.

Pravni osnov: član 142 Zakona o elektronskim komunikacijama

Rok: Godinu od dana stupanja na snagu novog Zakona o elektronskim komunikacijama.

9. Pravilnik o kriterijumima tačnosti i pouzdanosti informacije o lokaciji pozivaoca koja se pruža hitnim službama

Obrazloženje: Operatori javnih telefonskih mreža dužni su da omoguće svim korisnicima usluga besplatne pozive na brojeve hitnih službi, u skladu sa planom numeracije,

uključujući i javne telefonske govornice. Operatori su dužni da hitnim službama, bez naknade, pružaju prikazivanje identifikacije pozivajućeg broja (prezime, ime i adresa pretplatnika) i lokacije pozivaoca čim poziv stigne do hitne službe. Način tačnog i pouzdanog utvrđivanja lokacije pozivaoca propisuje Ministarstvo, uz saglasnost organa državne uprave nadležnog za unutrašnje poslove.

Pravni osnov: član 143 Zakona o elektronskim komunikacijama

Rok: Godinu od dana stupanja na snagu novog Zakona o elektronskim komunikacijama.

10. Pravilnik o uslovima i dinamici obezbjeđivanja pristupa za lica sa invaliditetom brojevima hitnih službi

Obrazloženje: Država, jedinica lokalne samouprave i operatori, u okviru svojih nadležnosti, licima smanjene pokretljivosti i licima sa invaliditetom dužni su da obezbijede nesmetan pristup brojevima hitnih službi i jedinstvenom evropskom broju "112". Način, uslove i dinamiku obezbjeđivanja pristupa pomenutim licima propisuje Ministarstvo, uz saglasnost organa državne uprave nadležnog za poslove socijalnog staranja.

Pravni osnov: član 143 Zakona o elektronskim komunikacijama

Rok: Godinu od dana stupanja na snagu novog Zakona o elektronskim komunikacijama.

11. Pravilnik o uslovima obezbjeđenja pristupa elektronskim komunikacionim uslugama licima sa invaliditetom

Obrazloženje: Operator je dužan da korisnicima koji su lica sa smanjenom pokretljivošću i lica sa invaliditetom, u okviru objektivnih tehničkih mogućnosti: obezbijedi nesmetanu dostupnost svojim uslugama, uključujući i nesmetan pristup brojevima hitnih službi i jedinstvenom evropskom broju "112"; omogućiti dostupnost odgovarajuće terminalne opreme; redovno obavještava o svim karakteristikama usluga koje su namijenjene toj grupi korisnika; obezbijedi prioritet kod ostvarivanja pristupa mreži, kao i kod otklanjanja kvarova. Bliže uslove za ostvarivanje povoljnosti propisuje Ministarstvo, uz saglasnost organa državne uprave nadležnog za poslove socijalnog staranja.

Pravni osnov: član 154 Zakona o elektronskim komunikacijama

Rok: Godinu od dana stupanja na snagu novog Zakona o elektronskim komunikacijama.

12. Pravilnik o načinu i postupku registracije i upotrebe domena, ispod Nacionalnog internet domena Crne Gore

Obrazloženje: Nacionalni internet domen Crne Gore je „me“. Korišćenje nacionalnog internet domena bliže se uređuje propisom Vlade u skladu sa međunarodnim standardima. Bliži način i postupak registracije i upotrebe domena, ispod nacionalnog internet domena Crne Gore („me“ domena), uređuje se propisom Ministarstva.

Pravni osnov: član 146 Zakona o elektronskim komunikacijama

Rok: Godinu od dana stupanja na snagu novog Zakona o elektronskim komunikacijama.

13. Pravilnik o tehničkim i organizacionim uslovima za omogućavanje presijetanja komunikacija

Obrazloženje: Operator je dužan da u svojoj mreži, o svom trošku, obezbijedi neophodne tehničke i organizacione uslove koji omogućavaju presijetanje komunikacija. Ministarstvo, uz saglasnost državnih organa nadležnih za unutrašnje poslove i bezbjednost, propisuje neophodne tehničke i organizacione uslove.

Pravni osnov: član 180 Zakona o elektronskim komunikacijama

Rok: Godinu od dana stupanja na snagu novog Zakona o elektronskim komunikacijama.

14. Pravilnik o bližim uslovima koje mora da ispunjava RiTT oprema, način i postupci ocjenjivanja usaglašenosti RiTT opreme, uslovima koje mora da ispunjava tijelo za ocjenjivanje usaglašenosti RiTT opreme i označavanje RiTT opreme

Obrazloženje: RiTT oprema može se slobodno uvoziti, stavljati u promet i koristiti u Crnoj Gori, ako ispunjava uslove zaštite i bezbjednosti korisnika i drugih lica i zaštite životne sredine, ako se njenom upotrebom omogućava efikasna upotreba radio-frekvencijskog spektra, odnosno ne izazivaju štetne smetnje i ako ispunjava i druge uslove utvrđene zakonom. Ministarstvo propisuje bliže uslove koje mora da ispunjava RiTT oprema, način i postupke ocjenjivanja usaglašenosti RiTT opreme, uslove koje mora da ispunjava tijelo za ocjenjivanje usaglašenosti RiTT opreme i označavanje RiTT opreme, a Agencija priprema stručne osnove za izradu propisa koje donose Vlada i Ministarstvo.

Pravni osnov: član 7, 11 i 126 Zakona o elektronskim komunikacijama

Rok: Godinu od dana stupanja na snagu novog Zakona o elektronskim komunikacijama.

C. Stručne osnove za izradu propisa i akata koje treba da donese Vlada Crne Gore

1. Uredba o minimalnom skupu usluga Univerzalnog servisa

Obrazloženje: Univerzalni servis se pruža na tehnološki neutralnoj osnovi, sa propisanim kvalitetom i po pristupačnim cijenama. Agencija prati razvoj Univerzalnog servisa i inicira Ministarstvu korekciju minimalnog skupa usluga Univerzalnog servisa. Vlada, na predlog Ministarstva, određuje minimalni skup usluga koje obuhvata Univerzalni servis.

Pravni osnov: član 82 Zakona o elektronskim komunikacijama

Rok: Godina dana od stupanja na snagu novog Zakona o elektronskim komunikacijama.

2. Plan mjera za obezbjeđenje integriteta javnih elektronskih komunikacionih mreža i omogućavanja korišćenja elektronskih komunikacionih usluga u vanrednim situacijama.

Obrazloženje: Operator je dužan da utvrdi plan mjera kojim se obezbjeđuje integritet javne elektronske komunikacione mreže i korišćenje elektronskih komunikacionih usluga u slučajevima većeg ispada mreže, ratnog i vanrednog stanja, elementarnih nepogoda, kao i drugih vanrednih situacija. Vlada propisuje mjere koje moraju biti obuhvaćene planom mjera koje donose operatori.

Pravni osnov: član 61 Zakona o elektronskim komunikacijama

Rok: Godina dana od stupanja na snagu novog Zakona o elektronskim komunikacijama.

3. Odluka o korišćenju prava prvenstva komunikacija u vanrednim situacijama

Obrazloženje: Terminalne tačke mreže i grupe korisnika koji u vanrednim situacijama imaju pravo na terminalnu tačku mreže sa pravom prvenstva određuje Vlada. Odluku o korišćenju prava prvenstva komunikacija za vrijeme trajanja vanrednih situacija donosi Vlada. Operator je dužan da svoju mrežu prilagodi korišćenju prava prvenstva komunikacija iz određenih terminalnih tačaka mreže u vanrednim situacijama. Radi ostvarivanja prava prvenstva komunikacija, Vlada operatoru može da naloži privremeni prekid djelovanja drugih telefonskih priključaka ili da naredi druge mjere.

Pravni osnov: član 62 Zakona o elektronskim komunikacijama

Rok: Godina dana od stupanja na snagu novog Zakona o elektronskim komunikacijama.

4. Uredba o korišćenju Nacionalnog internet domena Crne Gore

Obrazloženje: Nacionalni internet domen Crne Gore je ".me". Korišćenje nacionalnog internet domena bliže se uređuje propisom Vlade u skladu sa međunarodnim standardima.

Pravni osnov: član 146 Zakona o elektronskim komunikacijama

Rok: Godina dana od stupanja na snagu novog Zakona o elektronskim komunikacijama.

5. Uredba o kategorijama zadržanih podataka o elektronskoj komunikaciji

Obrazloženje: Operator je dužan da zadržava određene podatke o saobraćaju i lokaciji, kao relevantne podatke potrebne za identifikaciju i registraciju pretplatnika- pravnih i fizičkih lica, u mjeri u kojoj su te podatke generisali ili obradili, za potrebe odbrane i nacionalne bezbjednosti, kao i radi sprječavanja vršenja krivičnog djela, istrage, otkrivanja i krivičnog gonjenja počinitelja krivičnih djela i pružanja pomoći kod potrage i spašavanja ljudi, zaštite života i zdravlja ljudi i imovine, u skladu sa zakonom. Bliže kategorije, koje se odnose na zadržanje podataka uređuju se propisom Vlade.

Pravni osnov: član 181 i 182 Zakona o elektronskim komunikacijama

Rok: Godinu dana od dana stupanja na snagu novog Zakona o elektronskim komunikacijama.

II-2. TEKUĆE AKTIVNOSTI

Izvršavanje tekućih aktivnosti utvrđenih Zakonom, podzakonskim aktima i drugim dokumentima koji regulišu oblast elektronskih komunikacija i poštanske djelatnosti: upis operatora u registra operatora, vođenje i održavanje registara i baza podataka, prikupljanje podataka o tržištu elektronskih komunikacija, ispitivanje tržišta i javnog mnjenja, objavljivanje podatke o pokazateljima razvoja tržišta, rješavanje sporova na tržištu elektronskih komunikacija, podsticanje racionalnog korišćenja elektronske komunikacione infrastrukture, sprovođenje analize relevantnih tržišta, utvrđivanje operatora sa značajnom tržišnom snagom i preduzimanje regulatornih mjera za sprečavanje negativnih efekata značajne tržišne snage operatora, praćenje razvoja Univerzalnog servisa i upravljanje prikupljanjem naknada za finansiranje Univerzalnog servisa servisa, preduzimanje mjera radi obezbjeđenja racionalnog upravljanja ograničenim resursima, sprovođenje postupaka dodjele ograničenih resursa na nediskriminatornim osnovama, izdavanje odobrenja za korišćenje ograničenih resursa, vršenje kontrole i monitoringa radio-frekvencijskog spektra, vršenje koordinacije korišćenje radio-frekvencija sa organima i/ili organizacijama drugih država, rješavanje po žalbama korisnika, razmatranje inicijative i utvrđivanje postupaka zaštite interesa i prava korisnika; vršenje stručnog nadzora nad radom operatora, izdavanje mišljenja o usklađenosti planiranja elektronskih komunikacionih mreža, elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme sa Zakonom o elektronskim komunikacijama, izdavanje tehničkih i drugih uslova za projektovanju, izgradnji i korišćenju elektronske komunikacione mreže, elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme u objektima će biti prioriteti ove Agencije u 2014. godini.

Od tekućih aktivnosti posebno se izdvajaju:

A. Vođenje i održavanje registara i baza podataka Agencije

Agencija vodi registre i baze podataka: operatora, dodijeljenih radio-frekvencija, dodijeljenih brojeva i adresa i elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme. U toku 2014. godine će se nastaviti radovi na razvoju informacionog sistema koji će podržati vođenje i održavanje navedenih baza i registara, kao i

1. Sistem za prikupljanje i obradu podataka o tržištu elektronskih komunikacionih usluga i tržištu poštanskih usluga

Prema Zakonu, Agencija je nadležna da redovno objavljuje podatke o pokazateljima razvoja tržišta. Agencija od operatora prikuplja podatke o broju korisnika, saobraćaju, prihodima, kvalitetu usluga i dr. Zbog količine podataka koja se traži i zbog povećanja broja operatora, obim sakupljenih podataka se povećava iz godine u godinu i sadašnji način ručnog unosa, obrade podataka i izrade izvještaja postao je nepraktičan. Da bi se čitav proces prikupljanja, čuvanja, obrade podatka i izrade izvještaja automatizovao, učinio efikasnijim i smanjio broj grešaka, razvija se i u toku 2014. godine će se implementirati odgovarajući informacijski sistem.

2. Baza podataka elektronske komunikacione infrastrukture

Operator je, u cilju uspostavljanja detaljne evidencije, dužan dostaviti Agenciji podatke o vrsti, raspoloživosti i geografskoj lokaciji elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme koja može biti od interesa za zajedničko korišćenje. Da bi Agencija što efikasnija sačuvala i obrađivala podatke, i na zahtjev ih dostavljala planerima prostora, a u budućnosti ih učinila dostupnim svim zainteresovanim licima, razvija se i implementira georeferencirana baza podataka elektronske komunikacione infrastrukture.

B. Zaštita konkurencije u oblasti elektronskih komunikacija

1. Praćenje implementacije regulatornih obaveza nametnutih operatorima sa značajnom tržišnom snagom nakon sprovedenog drugog kruga analiza sedam relevantnih tržišta

Agencija je tokom 2013. godine sprovela postupak analiza sedam relevantnih tržišta shodno Odluci Agencije o pokretanju drugog kruga analize tržišta („Sl.list Crne Gore“, broj:09/2013). Tokom 2014. godine Agencija će pratiti implementaciju regulatornih obaveza propisanih operatorima koji imaju značajnu tržišnu snagu na ovim relevantnim tržištima.

2. Praćenje implementacije regulatornih obaveza nametnutih operatoru sa značajnom tržišnom snagom, a kojem je prethodila provjera ispunjenosti Testa tri kriterijuma

Agencija je tokom 2013. godine sprovela test tri kriterijuma u slučaju dva relevantna tržišta a shodno Odluci Agencije o relevantnim tržištima usluga koja su predmet provjere ispunjenosti testa tri kriterijuma („Sl.list Crne Gore“, broj 50/2012).

Agencija je samo u slučaju jednog relevantnog tržišta, sprovedenim Testom tri kriterijuma dokazala opravdanost *ex ante* regulacije, i sprovela analizu relevantnog tržišta i propisivanje adekvatnih i proporcionalnih regulatornih obaveza operatoru sa značajnom tržišnom snagom.

3. Regulacija maloprodajnih cijena usluga fiksne telefonije

Regulacija maloprodajnih cijena usluga fiksne telefonije na kojima je u sprovedenim analizama relevantnih maloprodajnih tržišta Crnogorski Telekom A.D. određen kao operator sa značajnom tržišnom snagom, biće sprovedena u toku 2014. godine.

4. Implementacija modela računovodstvenog razdvajanja i troškovnog računovodstva operatora u javnoj fiksnoj elektronskoj komunikacionoj mreži

Agencija će, u saradnji sa izabranim konsultantom, nastaviti aktivnosti na implementaciji Metodologijom propisanog modela računovodstvenog razdvajanja i troškovnog računovodstva od strane Crnogorskog Telekom-a, kao operatora kojem su analizama propisane obaveza odvajanja računovodstvenih evidencija i obaveza nadzora cijena i troškovnog računovodstva.

Crnogorski Telekom je već implementirao istorijsko troškovno računovodstvo po troškovnom standardu Potpuno raspodijeljenih troškova (*eng. FDC*) za 2011. i 2012. godinu, izradio troškovni model po navedenom troškovnom standardu i pripremio niz regulatornih finansijskih izvještaja na način i u rokovima predviđenim Metodologijom.

Tokom 2014. godine Agencija će, u saradnji sa uzabranim konsultantom, nastaviti sa aktivnostima praćenja i nadzora implementacije projekta troškovnog računovodstva po metodologiji Potpuno raspodijeljenih troškova (*eng. FDC*) i kontroli Regulatornih finansijskih izvještaja operatora za 2013. godinu.

Takođe, Agencija će, shodno dinamici predviđenoj Metodologijom računovodstvenog odvajanja i troškovnog računovodstva, početkom 2014. godine pristupiti uspostavljanju procesa regulatornog izvještavanja na bazi tekućeg troškovnog računovodstva i troškovnog standarda Dugoročnih inkrementalnih troškova (*eng. LRIC*). Agencija će, uz podršku izabranog savjetnika, pratiti status projekta izrade novog troškovnog modela i implementacije računovodstvenog odvajanja i troškovnog računovodstva baziranog na tekućoj troškovnoj osnovici i *LRIC* računovodstvenoj metodologiji.

5. Implementacija modela računovodstvenog razdvajanja i troškovnog računovodstva operatora u javnoj mobilnoj elektronskoj komunikacionoj mreži

Agencija je dana 17.10.2012. godine usvojila Metodologiju računovodstvenog odvajanja i troškovnog računovodstva koja sadrži osnovni principe i uputstva vezana za razvoj sistema troškovnog računovodstva koju su u obavezi da implementiraju operatori mobilne mreže. Operatori kojima su, nakon sprovedenih analiza relevantnih tržišta, kao operatorima sa značajnom tržišnom snagom na relevantnim tržištima nametnute, između ostalih, i regulatorne obaveze računovodstvenog odvajanja i troškovnog računovodstva, su već implementirali istorijsko troškovno računovodstvo po troškovnom standardu Potpuno raspodijeljenih troškova (*eng. FDC*) za 2012. godinu. Takođe, operatori su izradili troškovne modele po navedenom troškovnom standardu i pripremili niz regulatornih finansijskih izvještaja na način i u rokovima predviđenim Metodologijom.

Tokom 2014.godine Agencija će, u saradnji sa uzabranim konsultantom, nastaviti sa aktivnostima praćenja i nadzora implementacije projekta troškovnog računovodstva po metodologiji Potpuno raspodijeljenih troškova (*eng. FDC*) i kontroli Regulatornih finansijskih izvještaja operatora za 2013. godinu.

Takođe, Agencija će, shodno dinamici predviđenoj Metodologijom računovodstvenog odvajanja i troškovnog računovodstva, početkom 2014. godine pristupiti uspostavljanju procesa regulatornog izvještavanja na bazi tekućeg troškovnog računovodstva i troškovnog standarda Dugoročnih inkrementalnih troškova (*eng. LRIC*). Agencija će, uz podršku izabranog savjetnika, pratiti status projekta izrade novog troškovnog modela i implementacije računovodstvenog odvajanja i troškovnog računovodstva baziranog na tekućoj troškovnoj osnovici i *LRIC* računovodstvenoj metodologiji.

C. Metodologija vođenja odvojenog računovodstva operatora univerzalne poštanske usluge

Agencija će, u toku 2014. godine, nastaviti aktivnosti na praćenju implementacije Metodologije vođenja odvojenog računovodstva operatora univerzalne poštanske usluge. Zakonom o poštanskim uslugama je propisano da univerzalni poštanski operator mora obavljati računovodstvene poslove na način da se mogu utvrditi prihodi i troškovi ostvareni od univerzalnih poštanskih usluga, odvojeno od prihoda i troškova ostvarenih od drugih poštanskih usluga.

D. Univerzalni servis

1. Univerzalni servis u elektronskim komunikacijama

U 2011. godini Agencija je rješenjem, na period od 5 godina, odredila operatore Univerzalnog servisa, tako da pružanje Univerzalnog servisa bude obezbijeđeno na cjelokupnom području Crne Gore, u skladu sa Zakonom o elektronskim komunikacijama i podzakonskim aktima Vlade, Ministarstva i Agencije, donijetim na osnovu Zakona o elektronskim komunikacijama.

Agencije će u toku 2014. godine pratiti razvoj i implementaciju univerzalnog servisa od strane izabranih operatora univerzalnog servisa, raditi na afirmaciji Univerzalnog servisa, pospješivati saradnju operatora Univerzalnog servisa, državnih organa i jedinica lokalne samouprave po ovom pitanju i preduzimati dalje mjere u cilju kvalitetnijeg pružanja usluga iz opsega Univerzalnog servisa u skladu sa prikupljenim iskustvom i najboljom praksom iz okruženja. Posebna pažnja će biti posvećena implementaciji Pravilnika o metodologiji proračuna neto troška pružanja i visini i načinu plaćanja naknade za finansiranje Univerzalnog servisa, odnosno određivanju visine doprinosa ostalih operatora prema operatoru Univerzalnog servisa, određivanju načina plaćanja doprinosa, upravljanju i administriranju finansiranja Univerzalnog servisa kao i transparentnosti postupka.

2. Univerzalni servis u poštanskoj djelatnosti

Agencija će u okviru svojih nadležnosti u toku 2014. godine pratiti realizaciju univerzalnog poštanskog servisa uz primjenu mehanizama za finansiranje njegove realizacije.

Univerzalni poštanski operator je Pošta Crne Gore.

E. Upravljanje radio frekvencijskim spektrom

Shodno članu 96 Zakona, Agencija upravlja radio-frekvencijskim spektrom u skladu sa međunarodnim sporazumima i Zakonom. Upravljanje radio-frekvencijskim spektrom obuhvata planiranje, dodjelu, koordinaciju i kontrolu korišćenja radio-frekvencijskog spektra. Agencija koordinira korišćenje satelitskih orbita takođe u skladu sa međunarodnim sporazumima i ovim zakonom.

U ovom segmentu planskih aktivnosti najznačajnije aktivnosti se odnose na:

- planiranje korišćenja radio-frekvencija,
- izdavanje odobrenja za korišćenje radio-frekvencija,
- kontrolu i monitoring radio-frekvencijskog spektra,

- međunarodnu koordinaciju radio-frekvencija.

Sve ove aktivnosti se sprovode u cilju racionalnog korišćenja radio-frekvencija kao ograničenog prirodnog resursa.

1. Planiranje korišćenja radio-frekvencija

Agencija donosi planove raspodjele radio-frekvencija i kontroliše njihovu primjenu. Planom raspodjele radio-frekvencija iz određenog opsega utvrđuje se podjela opsega na radio-frekvencijske kanale, bliži uslovi, način korišćenja i način dodjele radio-frekvencija, po jednoj ili više određenih radiokomunikacionih službi, saglasno Planu namjene radio-frekvencijskog spektra. Planove raspodjele radio-frekvencija donosi Agencija, vodeći računa o potrebama i zahtjevima korisnika, po sprovedenom postupku javnih konsultacija.

Okončanjem procesa prelaska sa analogne na digitalnu radio-difuziju, koji je u Crnoj Gori izmjenom Zakona o digitalnoj radio-difuziji odložen do sredine 2015. godine, radio-frekvencijski opseg 790-862 MHz (digitalna dividenda), će postati slobodan. Shodno Zakonu, dodjela radio-frekvencija na ekskluzivnoj osnovi na čitavoj teritoriji će se vršiti u postupku javnog nadmetanja. Postojećim zakonskim rješenjem predviđeno je da Agencija planom raspodjele radio-frekvencija utvrđuje raspodjelu opsega po radiokomunikacionim službama, s tim što je, kada se radi o radio-frekvencijama koje su Planom namjene radio-frekvencijskog spektra namijenjene i radio-difuznoj službi, neophodna prethodna saglasnost regulatornog organa za nadležnog za oblast audio-vizuelnih medijskih usluga. Podsjećamo da Vlada Crne Gore krajem 2011. godine, usvajanjem Strategije razvoja informacionog društva 2012-2016, nije decidno riješila pitanje namjene spektra digitalne dividende, iako je sama Strategija postavila veoma ambiciozne ciljeve u razvoju širokopojasnih servisa, uključujući i mobilne širokopojasne servise. S druge strane, Studija o mogućnostima korišćenja spektra digitalne dividende, koju je za potrebe Agencije izradio Elektrotehnički fakultet Univerziteta Crne Gore, jasno je preporučila opredjeljivanje cjelokupnog opsega 790-862 MHz za mobilne EK usluge s ciljem obezbjeđivanja širokopojasnih data usluga i u ruralnim i slabo naseljenim oblastima na ekonomski efikasan način.

2. Izdavanje odobrenja za korišćenje radio-frekvencija

U toku 2014. godine, shodno Zakonu, nastaviće se aktivnosti vezane za sprovođenje nadležnosti Agencije u dijelu izdavanja odobrenja za korišćenje radio-frekvencija. U slučaju da se zahtijevaju radio-frekvencije iz opsega za koje je odgovarajućim planom raspodjele radio-frekvencija utvrđeno da se dodjeljuju na ekskluzivnoj osnovi na teritoriji Crne Gore,

odnosno kada se u zavisnosti od iskazanog interesovanja postojećih i budućih korisnika za pojedine radio-frekvencijske opsege, sprovodiće se postupak izdavanja odobrenja u postupku javnog nadmetanja. Pri tome treba imati u vidu da javni tender za radio-difuzne frekvencije, shodno Zakonu o elektronskim medijima¹ sprovodi Agencija za elektronske medije.

3. Kontrola i monitoring radio-frekvencijskog spektra

Vezano za izvršavanje nadležnosti ovog Sektora u oblasti kontrole i monitoringa radio-frekvencijskog spektra u toku 2014. godine vršiće se kontrola i monitoring radio-frekvencijskog spektra korišćenjem do sada realizovanih monitoring stanica u zoni opsluživanja istih i povezanih u jedinstveni sistem i to: Glavnog kontrolno-mjernog centra (GKMC) na Dajbabskoj Gori u Podgorici, Regionalnog kontrolno-mjernog centra (RKMC) na Crnom Rtu kod Sutomora, Daljinski upravljane kontrolno-mjerne stanice (DUKMS) na Crljenicama kod Pljevalja, Daljinski upravljane kontrolno-mjerne stanice (DUKMS) na Bijeloj Crkvi kod Rožaja, kao i korišćenjem Mobilne kontrolno-mjerne stanice (MKMS) na područjima koja nijesu pokrivena postojećim sistemom fiksnih stanica. Takođe će se vršiti mjerenja parametara kvaliteta i pokrivanja mreža operatora mobilne telefonije korišćenjem Digitalne mobilne kontrolno mjerne stanice (DMKMS).

4. Međunarodna koordinacija radio-frekvencija

Aktivnosti u 2014. godini će obuhvatiti i izvršavanje procedura vezanih za međunarodnu koordinaciju radio-frekvencija, predlaganje i sprovođenje mjera za otklanjanje neželjnih interferencija koje potiču od izvora emisije lociranih na teritoriji Crne Gore ili iz inostranstva, održavanje jedinstvene radio-koordinacijske baze podataka sa svim relevantnim podacima potrebnim za efikasan rad Sektora po pitanju međunarodne koordinacije radio-frekvencija u cilju postizanja priznanja kroz upis istih u međunarodne planove frekvencija za analognu i digitalnu radio-difuziju, u skladu sa Sporazumima Ženeva 06 za televiziju, Ženeva 84 za FM radio, Ženeva 75 za radio-difuznu službu na srednjim talasima, dodacima 30, 30A i 30B Pravilnika o radio-komunikacijama za radio-difuznu satelitsku službu i fiksnu satelitsku službu kao i drugim međunarodnim sporazumima. Prethodno podrazumijeva pripremanje dokumentacija i obavljanje komunikacija u vezi sa procedurom prijavljivanja i modifikacije zahtjeva koje se odnose na upotrebu radio-frekvencija međunarodnim organizacijama iz oblasti elektronskih komunikacija, posredstvom nadležnog državnog organa, pripremanje odgovora na koordinacione zahtjeve drugih administracija vezano za korišćenje radio-frekvencijskog spektra.

¹ Zakon o elektronskim medijima, „Službeni list Crne Gore“ broj 46/10

Agencija će tokom 2014. godine nastaviti saradnju sa administracijama susjednih država u cilju postizanja sporazuma o koordinaciji i korišćenju radio-frekvencija i kodova za pojedine opsege u pograničnoj oblasti sa susjednim državama.

F. Upravljanje numeracijom i adresiranjem

Shodno članu 128 Zakona o elektronskim komunikacijama Agencija upravlja numeracijom i adresiranjem. Upravljanje numeracijom i adresiranjem, u smislu ovog zakona, obuhvata planiranje, upotrebu i dodjelu brojeva i adresa, kao ograničenog resursa, na način kojim se obezbjeđuje njihovo racionalno, ravnomjerno i efikasno korišćenje, u skladu sa planom numeracije i planom adresiranja.

1. Izdavanje odobrenja za korišćenje brojeva i adresa

U toku 2014. godine, shodno Zakonu o elektronskim komunikacijama, nastaviće se aktivnosti vezane za sprovođenje nadležnosti Agencije u dijelu izdavanja odobrenja za korišćenje brojeva i adresa.

2. Prenosivost brojeva

U toku 2011. godine Agencija je izvršila izbor administratora baze prenesenih brojeva za period od četiri godine. Izvršena je implementacija sistema centralne baze podataka prenesenih brojeva. Pružanje usluge prenosa brojeva počelo je u decembru 2011. godine. Do sada je prenijeto oko 8000 brojeva.

Agencija će u toku 2014. godine pratiti pružanje usluge prenosa brojeva od strane administratora baze prenesenih brojeva i operatora elektronskih komunikacionih usluga, analizirati učinak pružanja ove usluge na konkuretnost tržišta i preduzimati dalje mjere u cilju optimizacije procesa prenosa brojeva u skladu sa prikupljenim iskustvom i najboljom praksom iz okruženja.

3. Informisanje o korišćenju jedinstvenog evropskog broja „112” za pozive u hitnim slučajevima

U skladu sa članom 142 Zakona o elektronskim komunikacijama Agencija će u toku 2014 godine, u saradnji sa organom državne uprave nadležnim za zaštitu i spašavanje, na

odgovarajući i javno dostupan način, informisati građane o postojanju i korišćenju jedinstvenog evropskog broja za pozive u hitnim slučajevima „112“.

G. Prava i zaštita interesa korisnika

1. Opšti uslovi pružanja usluga

U skladu sa članom 149 Zakona o elektronskim komunikacijama Agencija će u toku 2014. godine provjeravati usklađenost opštih uslova pružanja usluga sa Zakonom i izdavati saglasnosti na njih.

2. Pretplatnički ugovori

U skladu sa članom 151 Zakona o elektronskim komunikacijama Agencija će u toku 2014. godine provjeravati usklađenost pretplatničkih sa Zakonom i izdavati saglasnosti na njih.

3. Kvalitet usluga

U skladu sa članom 155 Zakona o elektronskim komunikacijama Agencija će u toku 2014. godine objavljivati uporedne parametre kvaliteta elektronskih komunikacionih usluga

4. Sistem za mjerenje brzine pristupa Internetu

Zakonom o elektronskim komunikacijama (član 155) predviđeno je da će Agencija korisnicima omogućiti mjerenje brzine pristupa Internetu, koje se može koristiti prilikom podnošenja prigovora na ugovorenu brzinu pristupa Internetu u fiksnoj elektronskoj komunikacionoj mreži. Da bi se ova odredba sprovedla Agencija je u toku 2013. godine izvršila nabavku odgovarajućeg sistem i izvršila njegovo implementiranje. U toku 2014. godine Agencija će pratiti rad sistema i raditi na njegovom daljem razvoju.

5. Alat za pomoć korisnicima prilikom izbora elektronskih komunikacionih usluga (kalkulator cijena)

Istraživanja sprovedena u Evropskoj Uniji pokazuju da se korisnici elektronskih komunikacionih usluga sve teže snalaze prilikom izbora usluge i predviđanja potrošnje za pružene elektronske komunikacione usluge. Zbog toga se preporučuje da regulatorna tijela razviju alate koje će korisnicima pružiti pomoć prilikom izbora najpovoljnijeg korisničkog paketa. Zakonom o elektronskim komunikacijama predviđeno je da će Agencija na svojoj *web* stranici, omogućiti korisnicima bez naknade izvrše nezavisnu procjenu troškova koji

proizilaze iz javno dostupnih cijena javnih elektronskih komunikacionih usluga. Da bi se ova odredba sprovela potrebno je razviti i implementirati odgovarajući alat- kalkulator cijena.

6. Edukacija korisnika

Istraživanja pokazuju da veliki procenat korisnika elektronskih komunikacionih usluga nijesu upoznati sa svojim pravima i postupkom njihove zaštite. Da bi što više korisnika bilo upoznato sa postupcima zaštite prava u oblasti elektronskih komunikacija Agencija će u toku 2014. godine periodično pripremiti i distribuirati odgovarajući edukativni materijal za korisnike.

7. Ispitivanje javnog mnjenja

Istraživanje o upotrebi informaciono komunikacionih tehnologija u Crnoj Gori do sada je sprovedeno svake dvije godine. Do sada sprovedena istraživanja dala su značajne podatke za Agenciju, organe državne uprave, operatore i privredne subjekte koji obavljaju djelatnost informaciono komunikacionih tehnologija.

Zbog toga što je Monstat od 2011. godine počeo da vrši Istraživanje o upotrebi informaciono komunikacionih tehnologija u Crnoj Gori po metodologiji Eurostat-a, pa je na taj način obezbjeđen kontinuitet prikupljanja informacija o ovoj oblasti, kao i zbog racionalnog korišćenja finansijskih sredstava Agencije, odlučeno je da ne treba sprovoditi Istraživanje o upotrebi informaciono komunikacionih tehnologija u Crnoj Gori po metodologiji Eurostat-a, već da se sprovede samo dio istraživanja koji se odnosi na zadovoljstvo korisnika cijenama i kvalitetom elektronskim komunikacionih usluga, i upoznatosti korisnika sa postojanjem i aktivnostima Agencije i pravima korisnika.

Predmet ovog istraživanja bi bio stepen zadovoljstva korisnika elektronskih komunikacionih usluga u Crnoj Gori, to jest stepen zadovoljstva korisnika uslugama fiksne i mobilne telefonije, interneta i distribucije televizijskih i radio programa, kao i stepenu obaviještenosti o pravima korisnika elektronskih komunikacionih usluga.

8. Uspostavljanje nacionalne tačke razmjene Internet saobraćaja u Crnoj Gori

U toku 2013. godine Agencija je uradila studiju o organizaciji i uspostavljanje nacionalne tačke razmjene internet saobraćaja (*IXP*) u Crnoj Gori. Studija je pokazala da li bi se organizacijom *IXP* u Crnoj Gori pospješio razvoj interneta u Crnoj Gori, snizile cijene usluga, rasteretili linkovi za globalni pristup internetu, poboljšao kvalitet usluge pristupa internetu i sigurnost komunikacij. U 2014. godini Agencija će u saradnji sa operatorima koji pružaju

Internet usluge i drugim zainteresovanim subjektima koridimirati uspostavljanje *IXP*-a u Crnoj Gori.

II-3. IZRADA PLANOVA, IZVJEŠTAJA I INFORMACIJA VEZANIH ZA TRŽIŠTE ELEKTRONSKIH KOMUNIKACIJA I POŠTANSKE DJELATNOSTI

U ovom dijelu planskih aktivnosti Agencija u 2014. godini između ostalog planira izradu sljedećih dokumenata:

A. Planovi, izvještaji i informacije koje se pripremaju na godišnjem nivou

- 1. Izvještaj o radu Agencije za 2013. godinu,** koji će biti pripremljen u skladu sa članom 26 Zakona o elektronskim komunikacijama, kojim je definisano da izvještaj treba da sadrži podatke o: razvoju sektora elektronskih komunikacija; uvedenim regulatornim mjerama; ostvarivanju i kvalitetu Univerzalnog servisa u sektoru elektronskih komunikacija; dodijeljenim ograničenim resursima; razvoju tržišta poštanske djelatnosti; ostvarivanju i kvalitetu univerzalne poštanske usluge; ostvarivanju prava i zaštiti interesa korisnika elektronskih komunikacionih i poštanskih usluga; izvršenim zadacima Agencije utvrđenim planom rada i članom 65 Zakona o poštanskim uslugama na osnovu kog Agencija obavlja poslove nezavisnog regulatornog organa za oblast poštanske djelatnosti.

Rok: I kvartal

- 2. Finansijski izvještaj za 2013. godinu,** treba da, u skladu sa članom 26 Zakona o elektronskim komunikacijama, sadrži finansijske pokazatelje poslovanja Agencije sa izvještajem nezavisnog ovlašćenog revizora o finansijskom poslovanju Agencije.

Rok: I kvartal

- 3. Izvještaj o monitoringu radio-frekvencijskog spektra u 2013. godini** će sadržati sveobuhvatan pregled rezultata kampanja mjerenja i monitoringa radio-frekvencijskog spektra obavljenih tokom 2013. godine.

Rok: I kvartal

4. **Izvještaj o mjerenjima parametara kvaliteta i pokrivanja mreža operatora mobilne telefonije u 2013. godini** će sadržati pregled rezultata mjernih kampanja sprovedenih korišćenjem Digitalne mobilne kontrolno-mjerne stanice za mjerenje parametara kvaliteta i pokrivanja mreža mobilnih operatora.
Rok: I kvartal

5. **Izvještaj o sprovođenju nadzora u oblasti elektronskih komunikacija u 2013. godini** će sadržati pregled sprovedenih postupaka nadzora obavljenih kod registrovanih operatora elektronskih komunikacija i preduzetih mjera na osnovu utvrđenih nepravilnosti.
Rok: I kvartal

6. **Plan redovne kontrole i monitoringa radio-frekvencijskog spektra u 2014. godini**, koji se donosi shodno članu 11 tačka 6 Zakona, a sadržaćće način korišćenja i metodologiju mjerenja korišćenjem kontrolno-mjernih stanica iz Sistema za kontrolu i monitoring radio-frekvencijskog spektra.
Rok: I kvartal

7. **Plan rada i korišćenja Digitalne mobilne kontrolno-mjerne stanice za mjerenje parametara kvaliteta i pokrivanja mreža mobilnih operatora u 2014. godini** koji se donosi shodno članu 11 tačka 6 Zakona o elektronskim komunikacijama, a u zavisnosti od aktivnosti koje će biti izvršene tokom 2013. godine, planirane aktivnosti u 2014. godini će se odnositi na mjerenje parametara kvaliteta i pokrivanja mreža mobilnih operatora i dostupnosti servisa podataka. Plan će propisati i mjerne rute na kojima će se vršiti mjerne kampanje.
Rok: I kvartal

8. **Izvještaj o stepenu realizacije Sistema za kontrolu i monitoring radio-frekvencijskog spektra Crne Gore na kraju 2013. godine**, koji se donosi shodno članu 11 tačka 6 i člana 123 Zakona o elektronskim komunikacijama.
Rok: I kvartal

9. **Plan nadzora u oblasti elektronskih komunikacija za 2014. godinu**, kojim se shodno članu 11 tačka 19 Zakona o elektronskim komunikacijama utvrđuje dinamika redovnog nadzora nad radom operatora koji su registrovani kod

Agencije, u smislu usklađenosti sa Zakonom, podzakonskim aktima i važećim tehničkim propisima i standardima a u skladu sa poglavljem XXII Zakona.

Rok: I kvartal

10. Informacija o korišćenju opsega 790-862 MHz.

Ova informacija će dati jedan uporedni prikaz o korišćenju i postupku dodjele radio-frekvencija iz opsega 790-862 MHz u Regionu i zemljama Evropske unije. Informacija će sadržati i podatke o zauzetosti tj. korišćenju ovog opsega u Crnoj Gori, a koji su dobijeni na terenu tokom redovnih i vanrednih mjernih kampanja Sistema za kontrolu i monitoring RF spektra. Informacija će poslužiti kao dobar osnov za sprovođenje daljih koraka vezanih za dodjelu radio-frekvencija iz ovog opsega.

Rok: I kvartal

11. Informacija o poslovanju poštanskih operatora u Crnoj Gori u 2013. godini

koja će biti pripremljena shodno članu 98 Zakona o poštanskim uslugama, kojim je utvrđeno da poštanski operatori dostavljaju regulatornom organu finansijske izvještaje i druge podatke u skladu sa zakonom. Informacija će obuhvatiti prikaz ekonomsko finansijskog stanja i poslovanja poštanskih operatora.

Rok: II kvartal

12. Plan nadzora u oblasti poštanskih usluga za 2014. godinu, kojim se shodno članu 65 tačka 17 Zakona o poštanskim uslugama utvrđuje dinamika redovnog nadzora nad radom poštanskih operatora koji su registrovani kod ove Agencije, u smislu usklađenosti sa zakonom, podzakonskim aktima i važećim tehničkim propisima.

Rok: I kvartal

13. Informacija o kontroli kvalitetu obavljanja univerzalne poštanske usluge u 2013. godini, na osnovu člana 58, 59, 60 i 61 Zakona o poštanskim uslugama , člana 87 stav 1 Zakona o elektronskim komunikacijama i člana 55, 56 i 57 Pravilnika o opštim uslovima za obavljanje poštanskih usluga ("Službeni list Republike Crne Gore", broj 29/06), kojim je propisano da je univerzalni poštanski operator obavezan da obavlja mjerenje kvaliteta prenosa poštanskih pošiljaka. Informacija će obuhvatiti pitanja kvaliteta obavljanja univerzalne poštanske usluge.

Rok: II kvartal

14. Informacija o troškovnom računovodstvu i vođenju odvojenih računovodstvenih evidencija operatora sa značajnom tržišnom snagom u

2013. godini shodno članu 76 Zakona o elektronskim komunikacijama, kojim Agencija, može narediti preduzimanje mjera u vezi sa pokrivanjem troškova i kontrolom cijena određenih usluga koje se pružaju radi obezbjeđivanja pristupa i/ili interkonekcije i vođenje troškovnog računovodstva.

Rok: II kvartal

- 15. Analiza poslovanja operatora elektronskih komunikacija za 2013. godinu** koja daje prikaz finansijskog stanja, poslovanja i finansijskih pokazatelja po operatorima. Takođe, analiza obuhvata i benchmarking finansijskih pokazatelja operatora u Crnoj Gori i operatora u okruženju.

Rok: II kvartal

- 16. Informacija o ispunjavanju uslova iz odobrenja za korišćenje radio-frekvencija na ekskluzivnoj osnovi na čitavoj teritoriji Crne Gore**, obzirom da se odobrenjima za korišćenje radio-frekvencija, kojima se daje pravo ekskluzivnog korišćenja radio-frekvencija na čitavoj teritoriji Crne Gore, propisuju, između ostalog i uslovi vezani za dinamiku razvoja mreže i pokrivanja stanovništva Crne Gore mrežom.

Rok: II kvartal

- 17. Informacija o statusu i potrebama Informacionog sistema Agencije u 2014. godini.** Informacija će dati podatke i predloge vezane za trenutno stanje i dalji razvoj Informacionog sistema i Internet prezentacije Agencije.

Rok: II kvartal

- 18. Finansijski plan i Plan rada za 2015. godinu**, shodno odredbi člana 26 Zakona o elektronskim komunikacijama i člana 12 Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o budžetu.

Rok: III kvartal

- 19. Izvještaj o stepenu razvoja javnih elektronskih komunikacionih mreža i usluga (fiksne, mobilne, KDS, Internet)**, koji će sadržati podatke o razvoju infrastrukture, tehnologijama koje se koriste, stepenu pokrivenosti, vrstama usluga koje se pružaju.

Rok: II kvartal

B. Planovi, izvještaji i informacije koje se pripremaju na polugodišnjem nivou

- 1. Informacija o kretanju cijena na tržištu elektronskih komunikacija u Crnoj Gori**, koja sadrži komparativni pregled cijena usluga po segmentima (fiksna, mobilna, internet) operatora u Crnoj Gori i operatora iz okruženja.

Rok: I kvartal, III kvartal

2. **Informacija o kvalitetu elektronskih komunikacionih usluga** kojom se daje analiza kvaliteta pruženih usluga, shodno Pravilniku o kvalitetu javnih elektronskih komunikacionih usluga („Sl. list CG“, broj:9/12).

Rok : I kvartal, III kvartal

3. **Izvještaj o uslugama baziranim na Internet Protokolu** koji obuhvata podatke iz izvještaja koje dostavljaju operatori, kao i podataka dobijenih na osnovu istraživanja sprovedenih od strane Agencije.

Rok : I kvartal, III kvartal

4. **Izvještaj o dodijeljenim radio-frekvencijama uz ocjenu racionalnosti korišćenja istih** koji obuhvata pregled dodjele radio-frekvencija iz najznačajnijih opsega uz ocjenu racionalnosti korišćenja istih.

Rok: I kvartal, III kvartal

5. **Informacija o zajedničkom korišćenju telekomunikacione infrastrukture** koja sadrži pregled stepena zajedničkog korišćenja telekomunikacione kanalizacije, antenskih stubova i objekata operatora u skladu sa članom 37 Zakona o elektronskim komunikacijama.

Rok: I kvartal, III kvartal

6. **Informacija o distribuciji TV i radio programa u Crnoj Gori i poređenje sa zemljama u okruženju** koja sadrži pregled operatora koji pružaju ovu vrstu usluga u Crnoj Gori, tehnologije koje koriste, korisničke pakete i cijene i njihovo poređenje sa zemljama u okruženju.

Rok: I kvartal, III kvartal

7. **Izvještaj o rezultatima mjernih kampanja korišćenjem Digitalne mobilne kontrolno-mjerne stanice za mjerenje parametara kvaliteta i pokrivanja mreža mobilnih operatora.** Izvještaj se radi u skladu sa nadležnostima iz člana 123 Zakona o elektronskim komunikacijama.

Rok: II kvartal, IV kvartal

8. **Izvještaj o aktivnostima na daljoj realizaciji Sistema za kontrolu i monitoring radio-frekvencijskog spektra Crne Gore**

Izvještaj se priprema shodno Elaboratu o daljem razvoju Sistema za kontrolu i monitoring radio-frekvencijskog spektra u periodu 2012-2016. godine, a imajući u vidu nadležnosti Agencije propisane u članu 123 stav 2 Zakona o elektronskim komunikacijama.

Rok: II kvartal, IV kvartal

9. Izvještaj o rezultatima mjernih kampanja korišćenjem Mobilne kontrolno - mjerne stanice.

Izvještaj će sadržati pregled rezultata mjernih kampanja urađenih korišćenjem Mobilne kontrolno-mjerne stanice u prvoj, odnosno drugoj polovini kalendarske 2014. godine.

Rok: II kvartal, IV kvartal

10. Izvještaj o realizaciji investicija Agencije sa posebnim osvrtom na sistem monitoringa radio-frekvencijskog spektra.

Izvještaj će sadržati pregled realizacije investicija u prvoj odnosno drugoj polovini kalendarske 2014. godine, sa posebnim akcentom na investicije iz dijela razvoja i unapređenja Sistema kontrole i monitoringa radio-frekvencijskog spektra.

Rok: II kvartal, IV kvartal

11. Informacija o izdatim mišljenjima o usklađenosti planiranja elektronskih komunikacionih mreža, elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme sa Zakonom o elektronskim komunikacijama

Rok: I kvartal, III kvartal

12. Informacija o Izdatim tehničkim i drugim uslovima za projektovanju, izgradnji i korišćenju elektronske komunikacione mreže, elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme u objektima.

Rok: I kvartal, III kvartal

C. Planovi, izvještaji i informacije koje se pripremaju na kvartalnom nivou

1. Izvještaj o razvoju univerzalnog servisa u sektoru elektronskih komunikacija kojom će biti obuhvaćene aktivnosti na implementaciji ovog servisa, cijene i pregled realizovanih priključaka.

2. Izvještaj o procesu prelaska sa analognih na digitalne zemaljske radio-difuzne sisteme u Crnoj Gori, u cilju praćenja kako implementacije Zakona o digitalnoj radio-difuziji tako i razvoja ovih elektronskih mreža sa aspekta usluga koje nude.

3. **Informacija o sprovođenju analize relevantnih tržišta** se radi shodno članu 11 tačka 18 Zakona o elektronskim komunikacijama, kojim se propisuje da Agencija vrši nadzor tržišta, utvrđuje operatore sa značajnom tržišnom snagom i preduzima preventivne mjere za sprječavanje negativnih efekata značajne tržišne snage operatora a u skladu sa poglavljem VI Zakona o elektronskim komunikacijama – Zaštita konkurencije u oblasti elektronskih komunikacija.
4. **Informacija o prikupljanju podataka od operatora**, kojom se daju podaci prikupljeni od operatora (svi podaci uključujući i finansijske) shodno članu 30 Zakona o elektronskim komunikacijama.
5. **Izvještaj o pružanju usluge prenosivosti brojeva**, kojim će biti obuhvaćeni pregled prenijetih brojeva između operatora na osnovu člana 139 Zakona o elektronskim komunikacijama.
6. **Izvještaj o izdatim odobrenjima za korišćenje numeracije i/ili adresa**, koja se izdaju shodno proceduri propisanoj članom 132 Zakona o elektronskim komunikacijama.
7. **Izvještaj o sprovođenju nadzora nad radom operatora koji su registrovani kod Agencije**, shodno članu 185 stav 2 Zakona o elektronskim komunikacijama.
8. **Informacija o izdavanju saglasnosti na tipske pretplatničke ugovore i opšte uslove**, shodno članu 149 i 151 Zakona o elektronskim komunikacijama.
9. **Izvještaj o realizaciji Operativnog plana**

D. Planovi, izvještaji i informacije koje se pripremaju na mjesečnom nivou

1. **Informacija o stanju tržišta fiksnih, mobilnih i Internet usluga** koje se rade prema utvrđenoj metodologiji o prikupljanju i obradi određenih parametara iz tekućeg poslovanja operatora fiksne i mobilne telefonije i Internet servis provajdera.
2. **Izvještaj o izdatim odobrenjima za korišćenje radio-frekvencija**, koja se izdaju shodno proceduri propisanoj članom 101 Zakona o elektronskim komunikacijama.

3. **Informacija o vođenim upravnim postupcima i rješavanju sporova između operatora** shodno članu 11 tačka 15 Zakona o elektronskim komunikacijama.
4. **Informacija o zaštiti korisnika** koja se priprema shodno članu 11 tačka 14 Zakona o elektronskim komunikacijama.
5. **Izvještaj o prihodima i rashodima Agencije** shodno Finansijskom planu Agencije za 2014. godinu.
6. **Izvještaj realizaciji Plana javnih nabavki.**
7. **Mjesečni izvještaj o realizaciji investicija Agencije** sa posebnim osvrtom na sistem monitoringa radio-frekvencijskog spektra.
8. **Mjesečni izvještaj o aktivnostima na analizi tržišta.**
9. **Izvještaj o implementaciji univerzalnog servisa.**
10. **Izvještaj o pružanju usluge prenosivosti brojeva.**
11. **Prikupljanje podataka od operatora** shodno Zakonu o elektronskim komunikacijama i programu izvještavanja koji je pripremila Agencija.
12. **Komparativna analiza statističkih, finansijskih i drugih podataka regulatora i operatora** iz okruženja.
13. **Praćenje cijena u fiksnoj i mobilnoj telefoniji i širokopojasnom pristupu** u Crnoj Gori, zemljama u okruženju i EU.

E. Planovi, izvještaji i informacije koje se pripremaju po potrebi

1. **Informacija o slobodnim radio-frekvencijama** koje bi mogle biti predmet javnog **tendera**. Treba imati u vidu da javni tender za radio-difuzne frekvencije, shodno Zakonu o elektronskim medijima sprovodi Agencija za elektronske medije, na osnovu podataka o slobodnim radio-frekvencijama koje priprema ova Agencija.

II-4. SARADNJA SA NADLEŽNIM DRŽAVNIM ORGANIMA I DRUGIM INSTITUCIJAMA, OPERATORIMA ELEKTRONSKIH KOMUNIKACIJA I POŠTANSKIM OPERATORIMA, REGULATORNIM TIJELIMA DRUGIH DRŽAVA I MEĐUNARODNIM ORGANIZACIJAMA U OBLASTI ELEKTRONSKIH KOMUNIKACIJA I POŠTANSKOG SAOBRAĆAJA

A. Saradnja sa nadležnim državnim organima i institucijama

Shodno članu 35 Zakona o elektronskim komunikacijama, Agencija, u oblasti elektronskih komunikacija, naročito sarađuje sa:

- 1) Ministarstvom, u sprovođenju ovog zakona;
- 2) organom nadležnim za zaštitu konkurencije u slučajevima sprječavanja, ograničavanja ili narušavanja konkurencije na tržištu;
- 3) organom državne uprave nadležnim za zaštitu potrošača;
- 4) organom državne uprave nadležnim za zaštitu životne sredine;
- 5) regulatornim organom nadležnim za oblast audio vizuelnih medijskih usluga;
- 6) organom nadležnim za zaštitu ličnih podataka;
- 7) organima državne uprave nadležnim za prevenciju, odnosno zaštitu od ugrožavanja bezbjednosti informacionih sistema.

Saradnja sa nadležnim državnim organima i institucijama, operatorima elektronskih komunikacija i poštanskim operatorima će se sprovoditi u skladu sa Zakonom i u mjeri potrebnoj za implementaciju i primjenu Zakona o elektronskim komunikacijama, Zakona o elektronskim medijima, Zakona o digitalnoj radio-difuziji, Zakona o poštanskim uslugama, Zakonom o inspeksijskom nadzoru, Zakonom o zaštiti ličnih podataka, Zakonom o zaštiti potrošača, Zakonom o zaštiti životne sredine te Zakonom o zaštiti konkurencije na tržištu.

Agencija će sarađivati sa Ministarstvom za vanjske poslove i evropske integracije Vlade Crne Gore oko procesa pridruživanja Crne Gore EU kroz učešće njenih predstavnika u pododboru za inovacije, ljudske resurse, informaciono društvo i socijalnu politiku, kao i kroz članstvo u radnim grupama za pripremu pregovora o pristupanju Crne Gore Evropskoj Uniji za oblast pravne tekovine Evropske Unije koja se odnosi na pregovaračko poglavlje 1 - Slobodno kretanje roba, pregovaračko poglavlje 3 - Pravo osnivanja preduzeća i sloboda pružanja usluga, pregovaračko poglavlje 8 – Konkurencija i državna pomoć, pregovaračko poglavlje 10 - Informatičko društvo i mediji, i pregovaračko poglavlje 28 - Zaštita potrošača i zdravlja.

Kada je u pitanju racionalno korišćenje radio-frekvencija, primjena Plana namjene radio-frekvencijskog spektra i izrada planova raspodjele radio-frekvencija, osim sa nadležnim

Ministarstvom za informaciono društvo i telekomunikacije, nastaviće se saradnja sa državnim organima i institucijama nadležnim za bezbjednost civilnog vazdušnog, odnosno pomorskog saobraćaja, državnim organima nadležnim za unutrašnje poslove, nacionalnu bezbjednost i odbranu i regulatornim organu nadležnim za oblast audio-vizuelnih medijskih usluga.

B. Saradnja sa međunarodnim institucijama

U okviru međunarodnih aktivnosti, Agencija planira učešće u radu najznačajnijih institucija iz oblasti elektronskih komunikacija i poštanske djelatnosti i to:

- Međunarodnom unijom za telekomunikacije (ITU)
- Konferencijom evropskih administracija za poštu i telekomunikacije (CEPT)
- Tijelom evropskih regulatora za elektronske komunikacije (BEREC)
- Institutom za ekonomske poslove (IEA),
- Evropskim komitetom za poštansku regulaciju (CERP),

a koje se ogleda kroz aktivno učešće predstavnika ove Agencije u radnim tijelima, grupama i projektnim timovima formiranim po pojedinim oblastima regulacije poput:

- stručnih grupa CEPT-a, koji razmatraju pitanja vezana za radiokomunikacije i korišćenje radio-frekvencija na nivou zemalja EU, i u čijem se radu donose ključne smjernice za dalji razvoj, primjenu i implemetaciju novih tehnologija putem harmonizovanog korišćenja radio-frekvencijskog spektra u Evropi,
- stručni skupovi vezani za sprovođenje odluka svjetske konferencije o radiokomunikacijama kao i pripremama za narednu konferenciju 2015. godine (WRC-15),
- ECC sastanke – plenarne sjednice,
- stručnih grupa ITU-a, na kojima se razmatraju pitanja i donose odluke koje će biti razmatrane i donijete na sljedećoj Svjetskoj konferenciji o radiokomunikacijama (WRC 2015),
- stručnih skupova i on-line seminara, u organizaciji ITU – Centre of Excellence,
- učešće u radu Biroa Evropskih regulatora BEREC-a na plenarnim sjednicama, sjednicama upravljačkog komiteta, sastancima kontakt mreže i ekspertskim radnim grupama.

Na regionalnom nivou, biće nastavljena saradnja sa nadležnim regulatornim tijelima naročito po pitanju upravljanja i koordinacije radio-frekvencija, ali i razmjene iskustava i rješava pitanja po ostalim oblastima regulacije sektora elektronskih komunikacija i poštanske djelatnosti.

I u 2014. godini je planirano da predstavnici Agencije uzmu učešće:

- u radu ITU-T studijskih grupa (SG2 – Operativni aspekti pružanja servisa i upravljanja u telekomunikacijama, SG3 - Tarifni i računovodstveni principi, uključujući teme koje se odnose na telekomunikaciona i ekonomska pitanja, SG9 – Tehnički aspekti širokopojasnih kablovskih mreža, SG11- Signalizacija, protokoli i specifikacija testova, SG12 - Kvalitet elektronskih komunikacionih usluga, SG13 – Mreže sledeće generacije, SG15 – Optičke mreže i pristupna infrastruktura, SG 16 - Kodiranje za multimediju, sisteme i aplikaciju, uključujući i podršku za MGM mreže), kao i praćenje i učešće u okviru ITU-T: NGN GSI Globalna inicijativa za standarde mreža sljedeće generacije;
- u radu ITU-R studijskih grupa i podgrupa važnih za oblast radio-frekvencijskog spektra (SG1 - upravljanje radio-frekvencijskim spektrom (WP1A, WP1B, WP1C), SG4 - satelitske službe (WP4A, WP4B, WP4C), SG5 - službe zemaljskih sistema (WP5A, WP5B, WP5C, WP5D), SG6 - radiodifuzna služba (WP6A, WP6B));
- u radu CEPT-a i njegovih radnih Grupa (numeracija, tehnička regulativa i zahtijevani standardi za interkonekciju (PT-2) – TRIS i za regulatorna pitanja (WGRA) i dr.);
- u radu radnih grupa i projektnih timova CEPT-a, shodno aktuelnim pitanjima, potražnji potencijalnih investitora za određenim frekvencijskim resursima i budućim svjetskim trendovima i novim tehnologijama i to: stručni skupovi koji se odnose na mobilne radio-komunikacione sisteme (WG PT1 – grupa koja se bavi tehničkim aspektima IMT sistema), stručni skupovi koji se odnose na upravljanje radio-frekvencijskim spektrom (WGSE, WGFM, SE42), stručni skupovi koje se odnose na radio-difuznu službu, digitalne radio-difuzne sisteme i digitalnu dividendu (TG4, FM45), stručni skupovi za pomorske službe (FM PT46), stručni skupovi za satelitske komunikacije (FM PT44), stručni skupovi za monitoring radio-frekvencijskog spektra (FMPT22), stručni skupovi za pripremu svjetske radiokomunikacione konferencije kao i ECC sastanke – plenarne sjednice;
- na kongresima i seminarima od značaja za pitanja regulacije sektora elektronskih komunikacija i poštanske djelatnosti;
- na telekomunikacionim skupovima u zemlji i okruženju (Infofest –Budva, Telfor - Beograd, Postel – Beograd, Bihtel – Sarajevo, Aec – Skoplje);
- u radu regionlne grupe na redovnom ažuriranju portala *CEE Regional Working Group* koji će se odnositi na digitalnu dividendu u Regionu.

Po pitanju međunarodne saradnje u oblasti poštanske djelatnosti u toku 2014. godine planira se:

- učešće predstavnika Agencije u radu Evropskog Komiteta za poštansku regulaciju (CERP) i uključivanje u rad radnih grupa (radna grupa za pitanje regulative, radna grupa za ekonomska pitanja i radna grupa za super viziju i istraživanje tržišta);
- učešće na Plenarnim Sastancima CERP-a koji se održavaju dva puta godišnje;
- saradnja sa regulatornim tijelima susjednih zemalja i zemalja članica Evropske Unije;
- učešće na međunarodnim skupovima i konferencijama u zemlji i inostranstvu.

C. Organizacija međunarodnih skupova

Agencija će organizovati međunarodnu konferenciju „Regulatorna djelatnost u sektoru elektronskih komunikacija“, na kojoj učešće prevashodno uzimaju predstavnici regulatornih tijela zemalja iz okruženja, visoki predstavnici međunarodnih institucija čija djelatnost je isključivo vezana za oblast elektronskih komunikacija kao i predstavnici nadležnih ministarstava i operatora.

U fokusu do sada organizovanih jedanaest konferencija bile su sljedeće teme: „Iskustva u regulatornoj djelatnosti u sektoru telekomunikacija“, „Metode realizacije univerzalnog servisa“, „Regulatorna djelatnost u tarifiranju telekomunikacionih servisa“, „Ključni regulatorni izazovi za liberalizaciju tržišta telekomunikacija u Jugoistočnoj Evropi“, „Neophodni elementi za uvođenje konkurencije u telekomunikacijama“, „Regulacija i liberalizovano tržište“, „Dostignuti stepen regulacije i analize tržišta elektronskih komunikacija“, „Analize relevantnih tržišta kao uslov za nametanje regulatornih obaveza operatorima sa značajnom tržišnom snagom na relevantnim tržištima“, „Aktuelna pitanja u regulaciji sektora elektronskih komunikacija“, „Implementacija regulatornog okvira Evropske Unije iz 2009. godine u nacionalnom zakonodavstvu u oblasti elektronskih komunikacija“ i „Zaštita interesa korisnika usluga elektronskih komunikacija“.

Takođe, Agencija će, u 2014. godini biti domaćin sastanka radne grupe CEPT-a čiji rad se odnosi na pitanja numeracije, tehničke regulative i zahtijevanih standarda za interkonekciju (PT-2) – TRIS, shodno principima rada i učešća u radu radnih grupa pod okriljem CEPT-a.

II-5. MATERIJALNO-TEHNIČKO I KADROVSKO OSPOSOBLJAVANJE

Agencija će i u 2014. godini nastaviti sa daljim razvojem materijalno-tehničkih kapaciteta, zapošljavanjem novih i daljim stručnim osposobljavanjem zaposlenih u Agenciji, a sve u cilju kvalitetnog sprovođenja nadležnosti Agencije utvrđenih zakonima.

U tom smislu planira se slijedeće:

- nastaviće se sa unapređenjem Sistema za kontrolu i monitoring RF spektra, shodno planskom dokumentu "Elaborat o daljem razvoju Sistema za kontrolu i monitoring radio-frekvencijskog spektra u periodu 2012-2016. godine". U toku 2014. godine sprovodiće se aktivnosti na:
- nabavci kontrolno-mjerne opreme (uređaji, antene...) i pratećeg softvera za monitoring i goniometrisanje signala sa instalacijom i ugradnjom na lokaciji Glavnog kontrolno-mjernog centra na Dajbabskoj gori u Podgorici i integracija u postojeći sistem;
- izgradnji objekta jedne Daljinski upravljane kontrolno-mjerne stanice;
- nabavci kontrolno-mjerne opreme i nadogradnje postojećeg hardvera i softvera Digitalne mobilne kontrolno-mjerne stanice;
- kalibraciji i redovnom održavanju kontrolno-mjerne opreme i softvera Sistema za kontrolu i monitoring RF spektra;
- unapređenju informacionog sistema Agencije;
- nastavak saradnje sa naučno obrazovnim institucijama u Crnoj Gori i inostranstvu, u cilju daljeg specijalističkog osposobljavanja i usavršavanja kadrova iz oblasti koje su od interesa za Agenciju (magistarske i specijalističke studije i kursevi, stručni seminari i dr.) vezane za aspekte regulacije i primjenu novih rješenja kod elektronskih komunikacija i usluga, kao i poštanske djelatnosti;
- pohađanje kurseva potrebnih za sistem administraciju informacionog sistema Agencije i održavanje informacionog sistema na nivou baze i aplikacija nad bazom;
- pohađanje kurseva za internog i eksternog revizora standarda ISO 27001;
- pohađanje kurseva i seminara u organizaciji Uprave za kadrove Vlade Crne Gore.

III IZVRŠENJE PLANA RADA

U cilju efikasnijeg izvršenja Plana rada, Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost će, shodno članu 12 Statuta Agencije, sačiniti godišnji **Operativni plan**. Operativnim planom biće određeni izvršioci i rokovi izvršenja pojedinih poslova utvrđenih ovim Planom rada.

Sredstva neophodna za realizaciju Plana rada Agencije za 2014. godinu, planirana su Finansijskim planom Agencije za 2014. godinu.

Broj:0901-4708/1

Podgorica, 26.09.2013. godine

PREDSJEDNIK SAVJETA

dr Šaleta Đurović

CRNA GORA

SAVJET AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE KOMUNIKACIJE

I POŠTANSKU DJELATNOST

Predlog

FINANSIJSKI PLAN

AGENCIJE ZA ELEKTRONSKE KOMUNIKACIJE I POŠTANSKU DJELATNOST

ZA 2014. GODINU

Podgorica, septembar 2013. godine

UVOD

Finansijski plan Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost (u daljem tekstu Agencija), je pripremljen u skladu sa odredbama Zakona o elektronskim komunikacijama („Sl.list CG“, broj: 40/13) i Zakona o poštanskim uslugama („Sl.list RCG“, broj: 57/11) kojim su utvrđeni izvori sredstava i način obračuna naknada, a sastoji se od prihoda i rashoda Agencije za 2014. godinu.

I. Finansijski plan Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost (u daljem tekstu Agencije) predviđa da Agencija za 2014. godinu prikuplja sredstva predviđena Članom 24 Zakona o elektronskim komunikacijama i to:

- V. Naknade za vršenje poslova regulacije i nadzora tržišta
- VI. Naknade za korišćenja radio-frekvencija, brojeva i adresa
- VII. Ostalih naknada i drugih izvora u skladu sa zakonom.
- VIII. Naknade shodno zakonu o Poštanskim uslugama

Saglasno odredbama Zakona o elektronskim komunikacijama i odredbama Zakona o budžetu, Savjet Agencije je dužan da do 30. septembra 2013. godine utvrdi predlog finansijskog plana sa planom rada za 2014. godinu i dostavi ga Ministarstvu finansija (čl. 23 st. 3 Zakona o budžetu) i Skupštini Crne Gore.

Polaznu osnovu za izradu finansijskog plana Agencije za 2014. godinu predstavlja Plan rada Agencije za 2014. godinu. Finansijski plan je sačinjen na osnovu nadležnosti i obaveza Agencije propisanih zakonskim okvirom za njen rad. Osim toga, prilikom utvrđivanja plana prihoda polaznu osnovu predstavljaju troškovi koje je Agencija imala tokom 2013. godine. Projekcije sadržane u planu oslanjaju se i na očekivanju da će Agencija, uspješno obavljati poslove iz svoje nadležnosti.

Plan predviđa da u prihodima Agencije visina godišnjih naknade za regulaciju i nadzor čini najznačajniji dio ukupnih prihoda (56.25%), naknada za radio-frekvencije (30.74%), za numeraciju i adrese (10.35%), naknade propisane Zakonom o poštanskim uslugama (2.22%) i ostale naknade i drugi izvori u skladu sa Zakonom (0.44%). Planirani ukupni prihodi u 2014. godini su za 1% manji nego u 2013. godini.

Finansijskim planom projektovane su sve relevantne ekonomske kategorije (kvantitativno i kvalitativno) i utvrđene mjere za njihovo ostvarenje. Svrha ovog

dokumenta je da se prikažu potrebe Agencije u 2014. i kroz Zakonom utvrđene izvore finansiranja, izvrši uravnoteženje prihoda i rashoda.

I PRIHODI

	Naziv prihoda	Godišnji
1	Naknada za vršenje poslova regulacije i nadzora tržišta	2,545,450.00
2.1	Naknade na osnovu ovlašćenja za korišćenje radio-frekvencija	1,404,989.00
2.2	Naknade na osnovu ovlašćenja za korišćenje numeracije	472,000.00
3	Ostale naknade i dr. izvori u skladu sa Zakonom	21,000.00
4	Naknade po Zakonu o poštanskoj djelatnosti	126,561.00
	UKUPNO	4,570,000.00

PLAN PRIHODA

Finansijski plan Agencije za 2014. godinu utvrđen je shodno članovima 51, 101, 124, 131 i 138 Zakona o elektronskim komunikacijama, i članovima 81 i 82 Zakona o poštanskim uslugama gdje su utvrđeni izvori finansiranja Agencije i načina obračuna pojedinih naknada.

- IV. Naknade za vršenje poslova regulacije i nadzora tržišta
- V. Naknade za korišćenje radio-frekvencija, brojeva i adresa
- VI. Ostale naknade i drugi izvori u skladu sa Zakonom
- VII. Naknade shodno Zakonu o poštanskim uslugama

I. Naknade za vršenje poslova regulacije i nadzora tržišta

Planirani prihod Agencije za 2014. godinu po osnovu godišnje naknade koju operatori elektronskih komunikacija plaćaju Agenciji za vršenje poslova regulacije i nadzora tržišta je u iznosu od 2.545.450,00 €.

Članom 46 Zakona je utvrđeno da je pravno ili fizičko lice dužno da, prije početka korišćenja, odnosno operator prije prestanka ili izmjene režima korišćenja javnih elektronskih komunikacionih mreža ili pružanja javnih elektronskih komunikacionih usluga, podnese prijavu Agenciji, na osnovu koje Agencija vrši upis operatora u registar operatora.

Članom 51 stav 1 je utvrđeno da se za vršenje poslova regulacije i nadzora tržišta plaća godišnja naknada, dok je stavom 2 istog člana propisano da visina ove naknade iznosi do 1,5% ukupnog prihoda operatora ostvarenog u prethodnoj godini, po osnovu pružanja javnih elektronskih komunikacionih usluga i davanja na korišćenje elektronskih komunikacionih mreža, elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme, do nivoa koji pokriva troškove vršenja ovih poslova iz nadležnosti Agencije, utvrđenih Finansijskim planom Agencije, dok je u stavu 3 ovog člana utvrđeno da visnu naknade Agencija utvrđuje rješenjem za svaku kalendarsku godinu.

Članom 52 Zakona je utvrđen rok do kada su operatori dužni da prijave visinu prihoda po osnovu pružanja javnih elektronskih komunikacionih usluga i davanja na korišćenje elektronskih komunikacionih mreža, elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme, ostvarenih u prethodnoj kalendarskoj godini.

Na osnovu podataka koje su operatori dostavili Agenciji, ukupan prihod sektora elektronskih komunikacija u 2012. godini je iznosio 236.600.000,00 €, tako da planirani prihod Agencije za 2014. godinu za vršenje poslova regulacije i nadzora tržišta iznosi

1.075 % od ukupnih prihoda sektora, što je u skladu sa odredbom Zakona iz člana 51 stav 2.

Planirani prihod Agencije za 2014. godinu po osnovu godišnje naknade koja se Agenciji plaća za vršenje poslova regulacije i nadzora tržišta je za 1,15 % manji od prihoda koji je bio planiran po ovom osnovu Finansijskim planom Agencije za 2013. godinu.

II.1. Godišnja naknada za korišćenje radio-frekvencija

Planirani prihod Agencije za 2014. godinu po osnovu godišnje naknade koja se Agenciji plaća za korišćenje radio-frekvencija predviđen je u iznosu od 1.404.989,00 €.

Članom 124 stav 1 Zakona o elektronskim komunikacijama propisano je da su nosioci odobrenja za korišćenje radio-frekvencija dužni platiti Agenciji godišnju naknadu za korišćenje radio-frekvencija koja se koristi isključivo za pokrivanje troškova upravljanja i nadzora korišćenja radio-frekvencijskog spektra.

Stavom 3 istog člana utvrđeno je da Ministarstvo propisuje metodologiju i način obračuna visine godišnje naknade za korišćenje radio-frekvencija, koje se iskazuju u bodovima. U članu 124 stav 5 je utvrđeno da Skupština, usvajanjem Finansijskog plana Agencije, odobrava iznos ukupnih godišnjih troškova upravljanja i nadzora korišćenja radio-frekvencijskog spektra za narednu kalendarsku godinu, na osnovu koga Agencija utvrđuje novčanu vrijednost boda iz stava 3 ovog člana.

Planirani prihod Agencije za 2014. godinu po osnovu godišnje naknade koja se Agenciji plaća za korišćenje radio-frekvencija je za 2.82 % veći od prihoda koji je bio planiran po ovom osnovu Finansijskim planom Agencije za 2013. godinu.

Imajući u vidu odredbu člana 124 stav 2 Zakona koja propisuje da se ove naknade koriste isključivo za pokrivanje troškova upravljanja (planiranje, dodjela, koordinacija, monitoring, kontrola) i nadzora korišćenja radio-frekvencijskog spektra, do povećanja ovih prihoda je došlo iz razloga što je tokom 2013. godine stavljena u funkciju kontrolno-mjerna stanica u Rožajama, a tokom 2014. godine biće stavljena u funkciju i kontrolno-mjerna stanica u Kotoru. Takođe, krajem septembra ove godine dobijeni su i uslovi za izgradnju i postavljanje kontrolno-mjerne stanice u Ulcinju, čija realizacija je planirana da se završi u 2014. godini. Osim ovog, obim poslova i obaveza tokom 2014. godine biće povećan i zbog pokretanja procedure, od strane naše administracije za dodjelu orbitalne pozicije za fiksnu satelitsku službu, shodno proceduri propisanoj dokumentima Međunarodne unije za telekomunikacije (ITU). Imajući u vidu dosadašnja iskustva i praksu, ova procedura će iziskivati dugogodišnje aktivnosti vezane za koordinaciju sa administracijama zemalja na čijim sistemima i već postojećim dodjelama može imati uticaj predložena orbitalna pozicija za fiksnu satelitsku službu Crne Gore, a koja je uz asistenciju stručnih službi ITU-a predložena od strane naše administracije.

II.2. Godišnja naknada za korišćenje brojeva i/ili adresa

Planirani prihod Agencije za 2014. godinu po osnovu godišnje naknade koja se Agenciji plaća za korišćenje brojeva i/ili adresa predviđen je u iznosu od 472.000,00 €.

Članom 138 stav 1 Zakona o elektronskim komunikacijama propisano je da su nosioci odobrenja za korišćenje brojeva i/ili adresa dužni platiti Agenciji godišnju naknadu za korišćenje brojeva i/ili adresa, a koja se koristi isključivo za pokrivanje troškova nadzora i upravljanja brojevima i/ili adresama.

Stavom 2 istog člana utvrđeno je da Ministarstvo propisuje metodologiju i način obračuna visine godišnje naknade za korišćenje brojeva i/ili adresa, koje se iskazuju u bodovima. U stavu 4 ovog člana je utvrđeno da Skupština, usvajanjem Finansijskog plana Agencije, odobrava iznos ukupnih godišnjih troškova nadzora i upravljanja brojevima i/ili adresama za narednu kalendarsku godinu, na osnovu koga Agencija utvrđuje novčanu vrijednost boda iz stava 2 ovog člana.

Planirani prihod Agencije za 2014. godinu po osnovu godišnje naknade koja se Agenciji plaća za korišćenje brojeva i adresa je za 0.21% manji od prihoda koji je bio planiran po osnovu Finansijskog plana Agencije za 2013. godinu.

III. Ostale naknade i drugi izvori, u skladu sa zakonom

III.1. Jednokratna naknada za obradu zahtjeva za izdavanje odobrenja za korišćenje radio-frekvencija

Planirani prihod Agencije za 2014. godinu po osnovu jednokratne naknade koja se Agenciji plaća za obradu zahtjeva za izdavanje odobrenja za korišćenje radio-frekvencija predviđen je u iznosu od 11.000.00 €.

Članom 99 stav 1 Zakona je propisano da fizička i pravna lica radio-frekvencije mogu koristiti na osnovu odobrenja za korišćenje radio-frekvencija, a članom 100 stav 1 je propisano da odobrenje za korišćenje radio-frekvencija izdaje Agencija na osnovu podnešenog zahtjeva za izdavanje odobrenja za korišćenje radio-frekvencija. Članom 101 stav 4 je utvrđeno da je podnosilac zahtjeva za izdavanje odobrenja za korišćenje radio-frekvencija dužan da, za obradu zahtjeva, Agenciji plati naknadu koja ne može biti viša od stvarnih troškova obrade zahtjeva. Visina jednokratne naknade je utvrđena odlukom Agencije.

Planirani prihod Agencije za 2014. godinu po osnovu jednokratne naknade koja se Agenciji plaća za obradu zahtjeva za korišćenje radio-frekvencija je planiran u iznosu koji je srazmjeran broju zahtjeva koji se očekuju u 2014. godini.

III.2. Jednokratna naknada za obradu zahtjeva za izdavanje odobrenja za korišćenje brojeva i/ili adresa

Planirani prihod Agencije za 2014. godinu po osnovu jednokratne naknade koja se Agenciji plaća za obradu zahtjeva za izdavanje odobrenja za korišćenje brojeva i/ili adresa predviđen je u iznosu od 10.000,00 €.

Članom 130 stav 1 Zakona je propisano da operator može da koristiti brojeve i/ili adresa iz plana numeracije i Plana adresiranja, na osnovu odobrenja za korišćenje brojeva i/ili adresa, na osnovu odobrenja kog izdaje Agencija na osnovu podnešenog zahtjeva za izdavanje odobrenja za korišćenje brojeva i/ili adresa. Članom 131 stav 2 je utvrđeno da je podnosilac zahtjeva za izdavanje odobrenja za korišćenje brojeva i/ili adresa dužan da, za obradu zahtjeva, Agenciji plati naknadu koja ne može biti viša od stvarnih troškova obrade zahtjeva. Visina jednokratne naknade za obradu zahtjeva za izdavanje odobrenja za korišćenje brojeva i/ili adresa je utvrđena Odlukom Agencije.

Planirani prihod Agencije za 2014. godinu po osnovu jednokratne naknade koja se Agenciji plaća za izdavanje odobrenja za korišćenje brojeva ili adresa je planiran u iznosu koji je srazmjeran broju zahtjeva koji se očekuju u 2014. godini.

III.2. Naknade po osnovu Zakona o poštanskim uslugama

Visina naknada po ovom osnovu za 2014. godinu su planirane u iznosu od 126.561,00 €, od čega su jednokratne naknade planirane u iznosu od 1.500,00 €, a godišnje naknade u iznosu od 125.061,00 €.

Osnov za naplatu ovih naknada je Zakon o poštanskim uslugama („Sl.list CG“, broj:57/11) kojim je utvrđeno da su sredstva od naknada na osnovu izdate licence, na osnovu upisa u registar i godišnje naknade prihod Agencije koji se uplaćuje na poseban račun. Ova sredstva se koriste za finansiranje djelatnosti regulatornog organa, kao i za pokriće eventualnih gubitaka u obavljanju univerzalne poštanske usluge univerzalnog poštanskog operatora.

Visina jednokratne naknade u iznosu od 5.000,00 € za posebnu licencu, 2.500,00€ za licencu i 500,00 € za upis u registar, kao i godišnje naknade u iznosu od 1% ukupno ostvarenog prihoda od poštanskih usluga, odnosno 0,8% od ukupno ostvarenog prihoda u prethodnoj godini za poštanske operatore koji pored poštanskih, obavljaju i druge djelatnosti, a ne vode odvojeno računovodstvo, regulisane su Pravilnikom o visini jednokratnih i godišnjih naknada za obavljanje poštanskih usluga („Sl.list CG“, broj:57/12)

Kako je Pošta Crne Gore u svom Godišnjem izvještaju o radu i poslovanju za 2012. godinu, koji je usvojen na sjednici Vlade Crne Gore od 18.04.2013. godine, ukupno ostvarene prihode iskazala u iznosu od 14.257.712,00 €, to se godišnja naknada na osnovu Zakona o poštanskim uslugama planira u iznosu od 114.061,00 €, a obračunava se po stopi od 0,8% ukupno ostvarenog prihoda u prethodnoj godini, jer Pošta Crne Gore pored poštanskih, obavlja i druge djelatnosti, a ne vodi odvojeno računovodstvo.

Godišnja naknada od drugih poštanskih operatera koji učestvuju na tržištu poštanskih usluga Crne Gore je planirana u iznosu od 11.000,00 €.

Jednokratne naknade su planirane u iznosu od 1.500,00 €.

RASHODI

Rashodi su usklađeni sa očekivanim obimom poslova i potrebom blagovremenog izvršavanja programskih aktivnosti Agencije i isti su planirani na osnovu realizacije za prvih osam mjeseci 2013. godine i detaljne procjene troškova koji su nepohodni za njen rad, odnosno ostvarivanje zadataka utvrđenih u Planu rada za 2014. godinu.

- Ia.** Bruto zarade zaposlenih i članova Savjeta
- Ib.** Bruto zarade radnika koji se planiraju zaposliti u 2014.godini

IIa.	Ostala primanja i naknade
IIb.	Ostala primanja i naknade (novozaposlenih radnika)
III.	Službena putovanja i članarine
IV.	Rashodi za materijal i usluge
V.	Troškovi održavanja osnovnih sredstava
VI.	Troškovi za regulaciju tržišta
VII.	Ostala poslovna terećenja
VIII.	Troškovi po osnovu univerzalne poštanske usluge
IX .	Stambena pitanja zaposlenih
X.	Amortizacija
XI.	Investicije
XII.	Rezerva

PLAN RASHODA

Planirani rashodi Agencije za 2014. godinu sadrže rashode za tekuće poslovanje u iznosu od 4.570.000,00 €.

Planirani rashodi Agencije su utvrđeni na osnovu planiranih rashoda u narednoj godini a imajući u vidu rashode u tekućoj godini. Kod planiranja se posebno imalo u vidu povećanje obaveza Agencije po pitanju izvršavanja obaveza utvrđenih Zakonom o elektronskim komunikacijama i Zakonom o poštanskim uslugama, njenu potrebu materijalno-tehničkog i kadrovskog osposobljavanja, kao i uvećane obaveze i angažovanje na izvršavanju obaveza, kako na domaćem, tako i na međunarodnom planu.

Agencija u najvećem dijelu zapošljava visoko obrazovan i specijalizovan kadar, 80% od ukupno zaposlenih radnika, u oblasti regulacije i nadzora tržišta elektronskih komunikacija i tržišta poštanskih usluga, dodjele i upravljanja numeracije i frekvencija, kontrole i monitoringa radio frekvencijskog spektra, zaštite korisnika i dr.

I.a Bruto zarade zaposlenih, direktora i članova Savjeta

– Bruto zarade zaposlenih

Bruto zarade zaposlenih iskazuju se u bruto iznosu i obuhvataju: redovnu zaradu za obavljeni rad u radno vrijeme za 64 zaposlena na neodređeno vrijeme.

U bruto zarade je uračunat startni osnov, 1/12 regresa, 1/12 toplog obroka, porezi i doprinosi.

Prosječan koeficijent složenosti rada u Agenciji je 4,80, prosječno radno iskustvo zaposlenih je 18 godina, odnosno 11% na neto zaradu.

Planirane bruto zarade su na nivou zarada iskazanih u Finansijskom planu Agencije za 2013. godinu (Odluka o usvajanju Finansijskog plana "Sl. list CG" broj:01/2013) uvećane za minuli rad i koeficijent složenosti rada, a umanjene za 6% za iznos "kriznog poreza".

– Bruto zarade direktora i članova Savjeta

Bruto zarade Direktora i članova Savjeta se iskazuju u bruto iznosu za Izvršnog direktora, Predsjednika Savjeta Agencije i tri člana Savjeta stalno zaposlena u Agenciji i jednog člana Savjeta koji funkciju obavlja honorarno i definisana su Odlukama Agencije u skladu sa Zakonom.

U bruto zarade je uračunat startni osnov, 1/12 regresa, 1/12 toplog obroka, porezi i doprinosi.

Prosječno radno iskustvo Direktora i članova Savjeta je 27 godina, odnosno 20,30% na neto zaradu.

Planirane bruto zarade su na nivou zarada iskazanih u Finansijskom planu Agencije za 2013. godinu (Odluka o usvajanju Finansijskog plana Agencije za 2013. godinu "Sl. list CG" broj:01/2013) uvećane za minuli rad.

I.b Bruto zarade radnika koji se planiraju zaposliti u 2014. godini

Planom je predviđeno da Agencija u 2014. godini uposli tri radnika za obavljanje poslova iz nadležnosti Agencije.

II.a Ostala primanja i naknade zaposlenih, direktora i članova Savjeta

Iskazuju se u neto iznosu i sastoje se iz naknada prevoza zaposlenih, troškova zimnice i ostalih ličnih naknada, jubilarne nagrade (10 godina rada u Agenciji), otpremnine za penziju koje su utvrđene zakonom odnosno Pravilnikom Agencije.

II.b Ostala primanja i naknade radnika koji se planiraju zaposliti u 2014. godini

Iskazuju se u neto iznosu i sastoje se iz naknada prevoza zaposlenih i zimnice.

III. Rashodi za službena putovanja i članarine

Obuhvataju troškove službenih putovanja u zemlji (prevoz, smještaj i dnevnice), troškove službenih putovanja u inostranstvu (prevoz, smještaj, dnevnice) i troškove članarina u međunarodnim organizacijama.

Rashodi za službena putovanja i članarine planirana su u iznosu od 105.000,00 € što je 24,4% manje u odnosu na planirana sredstva za 2013. godinu.

IV. Rashodi za materijal i usluge

Obuhvataju troškove kancelarijskog materijala, reklamni materijal, sitan inventar, troškove platnog prometa, reprezentacije, premije osiguranja opreme i zaposlenih, poštanske usluge, naknade za ugovorene usluge, telefonske usluge i održavanje softera, troškove u vezi istraživanja tržišta elektronskih komunikacija u Crnoj Gori. Rashodi su obračunati na osnovu prosječnog utroška određene vrste materijala u prethodnoj godini i očekivanog povećanja aktivnosti Agencije u 2014. godini.

Rashodi za materijal i usluge planirani su u iznosu od 133.500,00€ što je za 11.00% manje u odnosu na planirana sredstva za 2013. godinu.

V. Troškovi održavanja osnovnih sredstava

Obuhvataju troškove registracije i održavanja vozila, gorivo i električnu energiju, servis i popravke, tekuće održavanje osnovnih sredstava i materijala. Agencija raspolaže sa značajnom pokretnom i nepokretnom imovinom, tako da su i sredstva planirana na potrebnom nivou kako se nebi dovelo u pitanje osnovno održavanje i čuvanje imovine Agencije.

Troškovi održavanja osnovnih sredstava su planirana u iznosu 128,500,00 € što je za 12,84 % manje u odnosu na planirana sredstva za 2013. godinu.

VI. Troškovi za konsultanske usluge vezane za analizu tržišta

– Konsultanske usluge- izrada troškovnog modela LIRIC

Tokom 2014. godine Agencija će, u saradnji sa izabranim konsultantom, nastaviti sa aktivnostima praćenja i nadzora implementacije projekta troškovnog računovodstva po metodologiji Potpuno raspodijeljenih troškova (*eng. FDC*) i kontroli Regulatornih finansijskih izvještaja operatora za 2013.godinu. Takođe, Agencija će shodno dinamici predviđenoj Metodologijama računovodstvenog odvajanja i troškovnog računovodstva početkom 2014. godine pristupiti uspostavljanju procesa regulatornog izvještavanja na bazi tekućeg troškovnog računovodstva i troškovnog standarda Dugoročnih inkrementalnih troškova (*eng. LRIC*). Agencija će, uz podršku izabranog savjetnika, pratiti status projekta izrade novog troškovnog modela i implementacije računovodstvenog odvajanja i troškovnog računovodstva baziranog na tekućoj troškovnoj osnovici i LRIC računovodstvenoj metodologiji.

Troškovi za konsultanske usluge vezane za analizu tržišta planirani su u iznosu od 100,000,00 € odnosno 13% manje u odnosu na planirana sredstva za 2013. godinu.

– Troškovi za verifikaciju obračuna neto troškova univerzalne poštanske usluge

Troškovi po osnovu verifikacije obračuna neto troškova univerzalne poštanske usluge planirani su u iznosu od 10.000,00 €.

U skladu sa članom 100. Zakona o poštanskim uslugama („Sl.list CG“, broj:57/11) definisan je postupak verifikacije obračuna neto troškova univerzalne poštanske usluge.

VII. Ostala poslovna terećenja

Obuhvataju administrativne takse, stručnu literaturu, časopise i novine, reviziju godišnjih izvještaja Agencije, ostale nematerijalne troškove, troškove oglašavanja u medije, organizaciju Info festa kao i organizaciju konferencije TRIS u 2014. godini.

Ostala poslovna terećenja planirana su u iznosu od 305.200,00 € što je za 8,18% manje od planiranih sredstava za 2013. godinu.

VIII. Troškovi po osnovu Univerzalne poštanske usluge

Troškovi po osnovu Univerzalne poštanske usluge planirani su u iznosu od 38.000,00 € što je za 23,23% manje od planiranih sredstava za 2013. godinu.

U skladu sa članom 82 Zakona o poštanskim uslugama („Sl.list CG“, broj:57/11) i članom 31 i 33 Statuta Agencije, definisana je obaveza uplate sredstava od naknada na poseban račun-kompezacioni fond, kao i način raspodjele tih sredstava, za finansiranje obavljanja poslova Agencije i za pokriće eventualnih gubitaka obavljanja poštanskih usluga univerzalnog servisa.

IX. Sredstva za rješavanje stambenih potreba zaposlenih

Odnose se na sredstva koja Agencija u vidu kredita sa kamatom po Pravilniku Agencije dodjeljuje zaposlenim.

Sredstva za rješavanje stambenih potreba zaposlenih planirana su u iznosu od 90.000,00 € što je za 10% manje od planiranih sredstava u 2013. godini.

X. Amortizacija

Amortizacija se obračunava u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji.

XI. Investicije

Plan investicija sa obrazloženjem je dat u prilogu I.

XI.a Investicije koje se finansiraju iz sredstava iz prethodnog perioda

Plan investicija koje se finansiraju iz sredstava iz prethodnih godina sa obrazloženjem je dat u prilogu II.

XII. Rezerva za nepredviđene izdatke

Sredstva za rezerve su planirana, shodno odredbi člana 24 stav 3 Zakona o elektronskim komunikacijama, u slučaju nepredviđenih okolnosti i imaju za cilj povećanje finansijske stabilnosti i smanjenja posledica kada su prilivi i odlivi neujednačeni.

Broj	Naziv rashoda	Mjesečni	Polugodišnji	Predlog plana za 2014
1a.	Bruto zarade zaposlenih i članova Savjeta	172,301	1,033,809	2,067,617
	Bruto zarade zaposlenih	156,514	939,081	1,878,162
	troškovi neto zarada zaposlenih	85,725	514,350	1,028,700
	troškovi poreza na zarade zaposlenih	18,546	111,277	222,553
	doprinos za obavezno PIO-zaposleni	21,556	129,335	258,669
	doprinos za obavezno zdrav. osiguranje-zaposleni	12,215	73,290	146,579
	doprinos za osiguranje od nezaposlenosti-zaposleni	719	4,311	8,622
	doprinos za ovazno PIO-poslodavac	7,904	47,423	94,845
	doprinos za obavezno zdrav. osiguranje-poslodavac	5,461	32,765	65,530
	doprinos za osiguranje od nezaposlenosti-poslodavac	719	4,311	8,622
	prirez na porez	2,659	15,955	31,910
	doprinos za savez samostalnih sindikata	288	1,725	3,450
	doprinos za fond rada	288	1,725	3,450
	doprinos za profesionalnu rehabilitaciju	436	2,616	5,232
	Bruto zarade Savjeta i Izvršnog direktora	15,788	94,728	189,455
	troškovi neto zarada	9,073	54,440	108,880
	troškovi poreza na zarade	1,898	11,390	22,780
	doprinos za obavezno PIO-zaposleni	2,122	12,730	25,460
	doprinos za obavezno zdrav. osiguranje-zaposleni	1,142	6,850	13,700
	doprinos za osiguranje od nezaposlenosti-zaposleni	68	405	810

	doprinos za ovazno PIO-poslodavac	786	4,715	9,430
	doprinos za obavezno zdrav. osiguranje-poslodavac	543	3,260	6,520
	doprinos za osiguranje od nezaposlenosti-poslodavac	71	425	850
	prirez na porez	28	171	341
	doprinos za savez samostalnih sindikata	29	171	342
	doprinos za fond rada	29	171	342
1b.	Bruto zarade radnika koji se planiraju zaposliti u 2014. godini	4,020	24,121	48,241
	troškovi neto zarada	2,408	14,450	28,900
	troškovi poreza na zarade	345	2,071	4,141
	troškovi doprinosa na zarade	1,267	7,600	15,200
2a.	Ostala primanja i naknade za zaposlene, direktora i članove Savjeta	9,988	59,925	119,850
	troškovi prevoza radnika	3,375	20,250	40,500
	troškovi zimnice	4,946	29,675	59,350
	troškovi jubilarnih nagrada i premije za penzionisanje	1,667	10,000	20,000
2b.	Ostala primanja i naknade radnika koji se planiraju zaposliti u 2014.	487	2,919	5,838
	troškovi prevoza novozaposlenih radnika	114	684	1,368
	troškovi zimnice novozaposlenih radnika	173	1,036	2,071
	troškovi poreza i doprinosa novozaposlenih radnika	200	1,200	2,399
3.	Službena putovanja i članarine	8,750	52,500	105,000

troškovi službenih putovanja u zemlji i inostranstvu	7,500	45,000	90,000
članarine za međunarodne organizacije	1,250	7,500	15,000
4. Rashodi za materijal i usluge	11,125	66,750	133,500
kancelarijski materijal	2,500	15,000	30,000
troškovi reklame i propagande	833	5,000	10,000
sitan inventar	750	4,500	9,000
troškovi poštanskih usluga	375	2,250	4,500
troškovi edukativnog materijala	417	2,500	5,000
troškovi u vezi istraživanja tržišta u Crnoj Gori	500	3,000	6,000
troškovi za pružene elektronske komunikacione usluge (telefonske i druge elektronske usluge)	4,250	25,500	51,000
troškovi održavanja softvera	500	3,000	6,000
troškovi platnog prometa	1,000	6,000	12,000
5. Troškovi održavanja osnovnih sredstava	10,708	64,250	128,500
osiguranje i registracija vozila	2,083	12,500	25,000
servis i popravka vozila	1,125	6,750	13,500
gorivo i mazivo	1,875	11,250	22,500
tekuće održavanje osnovnih sredstava	5,625	33,750	67,500
6. Troškovi za konsultantske usluge za analizu tržišta	9,167	55,000	110,000
konsultantske usluge-izrada troškovnog modela LIRIC	8,333	50,000	100,000
verifikacija obračuna neto troška un .poštanskih usluga (revizija)	833	5,000	10,000

7. Ostala poslovna terećenja	25,433	152,600	305,200
reprezentacija	1,500	9,000	18,000
premije osiguranja zaposlenih	1,667	10,000	20,000
premije osiguranja osnovnih sredstava	1,833	11,000	22,000
organizacija konferencija	2,625	15,750	31,500
stručna i ostala literatura	833	5,000	10,000
troškovi obrazovanja zaposlenih	1,250	7,500	15,000
troškovi revizije	833	5,000	10,000
troškovi električne energije	6,583	39,500	79,000
troškovi privremenih i povremenih poslova	450	2,700	5,400
troškovi jednokratnih pomoći	500	3,000	6,000
sudski i administrativni troškovi	1,125	6,750	13,500
ostali poslovni rashodi	1,500	9,000	18,000
komunalne usluge	1,275	7,650	15,300
troškovi obezbjeđenja prostorija	750	4,500	9,000
troškovi zakupa	1,125	6,750	13,500
HTZ oprema	167	1,000	2,000
organizacija konferencije TRIS 2014.	583	3,500	7,000
ostali nematerijalni troškovi	833	5,000	10,000
8. Troškovi po osnovu Univerzalne poštanske usluge	3,167	19,000	38,000
sredstva za kompenzacioni fond Univerzalne poštanske usluge	3,167	19,000	38,000
9. Stambena pitanja zaposlenih	7,500	45,000	90,000

	obaveze po kreditima	7,500	45,000	90,000
10.	Amortizacija	47,917	287,500	575,000
	amortizacija	47,917	287,500	575,000
11	Investicije	53,958	323,750	647,500
11. a	Investicije iz prethodnog perioda			1.106.500,00
	Ukupno tekući rashodi poslovanja (1-11)	364,521	2,187,123	4,374,246
12	Rezerve 4 % za nepredviđene izdatke	16,313	97,877	195,754
		0		
	Ukupno sa rezervom	380,833	2,285,000	4,570,000
13	GOTOVINSKI DEFICIT(-)SUFICIT(+)			
14	FINANSIRANJE GOTOVINSKOG DEFICITA			

U strukturi planiranih rashoda u 2014. godini najznačajnije stavke predstavljaju:

- bruto zarade zaposlenih (41%),
- investicije(14%),
- amortizacija(13%),
- bruto zarade Izvršnog direktora i članova Savjeta (4%),
- ostala primanja i naknade za zaposlene, Direktora i članove Savjeta (3%),
- ostala poslovna terećenja (7%),
- troškovi održavanja osnovnih sredstava(3%),
- rashod za materijal i usluge(3%),
- službena putovanja i članarine (2%),
- troškovi za regulaciju tržišta (2%),
- troškovi po osnovu Univerzalne poštanske djelatnosti (1%),

- bruto zarade za radnike koji se planiraju zaposliti u 2014. godinu (1%),
- ostala primanja i naknade za radnike koji se planiraju zaposliti u 2014. godinu (0.13%),
- stambena pitanja zaposlenih (2%),
- rezerva za nepredviđene izdatke (4%).

PRILOG I

PLAN INVESTICIJA ZA 2014. GODINU

Br.	Investicija	Iznos u €
1.	Nabavka kontrolno-mjerne opreme (uređaji, antene...) i pratećeg softvera za monitoring i goniometrisanje signala sa instalacijom i ugradnjom na lokaciji kontrolno-mjernih stanica i integracija u postojeći sistem	400.000,00
2.	Izgradnja objekta jedne Daljinski upravljane kontrolno-mjerne stanice	70.000,00
3.	Nabavka kontrolno-mjerne opreme i nadogradnja postojećeg hardvera i softvera Digitalne mobilne kontrolno-mjerne stanice	59.500,00
4.	Kalibracija, popravka i redovno održavanje kontrolno-mjerne opreme i softvera Sistema za kontrolu i monitoring RF spektra	45.000,00
5.	Uređenje terena oko kontrolno-mjernih stanica	5.000,00
6.	Nabavka materijala i alata neophodnih za redovno održavanje kontrolno-mjernih stanica	2.000,00
7.	Unapređenje informacionog sistema Agencije	66.000,00
	UKUPNO:	647.500,00

Obrazloženje:

Članom 2 Zakona o elektronskim komunikacijama je propisano da je upravljanje i korišćenje ograničenih resursa – radio-frekvencija, djelatnost od javnog interesa, dok je članom 96 propisano da upravljanje radio-frekvencijskim spektrom obuhvata planiranje, dodjelu, koordinaciju, monitoring i kontrolu korišćenja RF spektra. U članu 96 stav 2 je propisano da Agencija upravlja RF spektrom u skladu sa međunarodnim sporazumima i ovim zakonom. Članom 123 stav 2 Zakona je utvrđeno da je Agencija dužna da planira, razvija i unapređuje sistem kontrole i monitoringa RF spektra.

Savjet Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost je 2012. godine usvojio dokument „Elaborat o daljem razvoju sistema za kontrolu i monitoring radio-frekvencijskog spektra u periodu od 2012. do 2016. godine“.

1. Nabavka kontrolno-mjerne opreme (uređaji, antene...) i pratećeg softvera za monitoring i goniometrisanje signala sa instalacijom i ugradnjom na lokaciji kontrolno-mjernih stanica i integracija u postojeći sistem.

Iznos: 400.000,00 €

Članom 123 stav 3 Zakona o elektronskim komunikacijama su propisane nadležnosti Agencije u postupku kontrole i monitoringa RF spektra a koje obuhvataju vršenje odgovarajućih mjerenja parametara radio emisija radi utvrđivanja zauzetosti pojedinih radio-frekvencijskih opsega i kontrole ispunjavanja uslova korišćenja radio-frekvencija iz odgovarajućeg odobrenja, kao i utvrđivanje izvora, lokacije i identifikaciju nelegalne radio emisije i izvora štetnih interferencija.

Kontrolno mjerna oprema, uređaji, antenski sistem i pripadajući softver namijenjen za obavljanje zadataka vezanih za mjerenje parametara radio emisija u cilju monitoringa i kontrole radio-frekvencijskog spektra biće instalirani u novoj fiksnoj daljinski upravljanoj stanici čija realizacija je planirana za 2014. godinu. Imajući u vidu da je Podgorica glavni grad i da su najznačajniji radiokomunikacioni sistemi smješteni u ovoj oblasti u kojoj je skoncentrisan najveći dio radiokomunikacionog saobraćaja, te da naročitu pažnju treba posvetiti bezbjednosti vazdušnog saobraćaja zbog postojanja međunarodnog aerodroma, postojeći sistem na lokaciji mjernog-centra biće nadograđen radi utvrđivanja izvora, lokacije i identifikovanja nelegalnih radio emisija i izvora štetnih interferencija. Elaboratom o daljem razvoju sistema za kontrolu i monitoring radio-frekvencijskog spektra u periodu od 2012. do 2016.

godine za 2014. godinu su predviđene ove aktivnosti na unapređenju Sistema za kontrolu i monitoring RF spektra.

2. Izgradnja objekta jedne Daljinski upravljane kontrolno-mjerne stanice

Iznos: 70.000,00 €

Članom 123 stav 2 je utvrđena nadležnost Agencije da unapređuje sistem kontrole i monitoringa RF spektra. Elaboratom o daljem razvoju sistema za kontrolu i monitoring radio-frekvencijskog spektra u periodu od 2012. do 2016. godine je predviđeno da se tokom 2014. godine izgradi i pusti u rad još jedna daljinski upravljana kontrolno-mjerna stanica. Imajući u vidu iznose potrebne za realizaciju do sadašnjih daljinski upravljanih stanica planiran je navedeni iznos od 70.000,00 €.

3. Nabavka kontrolno-mjerne opreme i nadogradnja postojećeg hardvera i softvera Digitalne mobilne kontrolno-mjerne stanice

Iznos: 59.500,00 €

Članom 123 stav 2 je utvrđena nadležnost Agencije da unapređuje sistem kontrole i monitoringa RF spektra. U cilju unapređenja sistema za mjerenje kvaliteta i pokrivanja mreža i dostupnosti servisa predviđena je nadogradnja postojeće mobilne stanice čija je namjena za ove potrebe. Realizacijom ove nabavke stekli bi se uslovi za sprovođenje mjerenja u opdegu do 6 GHz i to za GSM, UMTS, TETRA, WiMAX sisteme. Ova nabavka obuhvata adaptaciju vozila, nabavku dodatnih softverskih i hardverskih modula i antena.

4. Kalibracija, popravka i redovno održavanje kontrolno-mjerne opreme i softvera Sistema za kontrolu i monitoring RF spektra

Iznos: 45.000,00 €

Članom 123 je utvrđena nadležnost Agencije da planira, razvija i unapređuje sistem kontrole i monitoringa RF spektra, što iziskuje i njegovno redovno održavanje u cilju dobijanja vjerodostojnih rezultata koji se mogu koristiti pri sprovođenju nadležnosti Agencije propisanih Zakonom a vezanim kako za planiranje i dodjelu radio-frekvencija tako i prilikom obavljanja stručnog nadzora, te izdavanja rješenja od strane inspektora i nadzornika.

5. Uređenje terena oko kontrolno mjernih stanica Pljevlja, Rožaje i Ulcinj

Iznos: 5.000,00 €

U 2014. godini se planira dodatno unaprijediti pristupni pojas oko kontrolno-mjernih stanica.

6. Nabavka materijala i alata neophodnih za redovno održavanje kontrolno-mjernih stanica Plevlja, Ulcinj i Rožaje

Iznos: 2.000,00 €

Ovaj iznos je planiran za nabavku sitnog alata neophodnog za svakodnevno održavanje objekta i instalacija i infrastrukture oko kontrolno mjernih stanica prilikom održavanja objekata u vlasništvu Agencije (kosačica, trimer, lopate, grabulje...).

7. Unapređenje informacionog sistema Agencije

Iznos: 66.000,00 €

Unapređenje informacionog sistema Agencije u smislu investicija obuhvata povećanje sigurnosti i pouzdanosti rada sistema, zamjenu dotrajalog, kao i nabavku nedostajućeg hardvera, nabavku potrebnog softvera i sistema za prikupljanje podataka, nabavku licenci.

PRILOG II

PLAN INVESTICIJA KOJE SE FINANSIRAJU IZ SREDSTAVA IZ PRETHODNOG PERIODA

R. Br.	Investicija	Iznos (€)
1.	Nabavka softvera za konverziju digitalni mapa Crne Gore	8.000,00
2.	Nabavka kontrolno-mjerne opreme i pratećeg softvera za monitoring i goniometrisanje signala za postojeću mobilnu kontrolno-mjernu stanicu	420.000,00
3.	Usluge produženja ugovora o održavanju i podršci (obnavljanje licenci) za softver za upravljanje i planiranje radio-frekvencijskim spektrom	52.000,00
4.	Usluge izrade projekta senzorske mreže za pokrivanje urbanih sredina u svrhu kontrole i monitoringa RF spektra u	5.000,00

	opsegu do 6 GHz	
5.	Usluga telekomunikacionog povezivanje objekata u Sistemu kontrole i monitoringa RF spektra	13.500,00
6.	Sistem za prikupljanje i obradu podataka o tržištu elektronskih komunikacionih usluga i tržištu poštanskih usluga	272.000,00
7.	Izrada alata (kalkulatora) za pomoć korisnicima prilikom izbora elektronskih komunikacionih usluga i predviđanja troškova za elektronske komunikacione usluge portala (odredba nacrtu Zakona o elektronskim komunikacijama)	73.000,00
8.	Izrada georeferencirane baze podataka elektronske komunikacione infrastrukture i njena dostupnost putem web portala (odredba nacrtu Zakona o elektronskim komunikacijama)	87.000,00
9.	Administriranje sistema centralne baze podataka prenesenih brojeva u Crnoj Gori	86.000,00
10.	Izgradnja i ugradnja staklene zaštitne obloge oko liftovske konstrukcije na objektu Glavnog kontrolno-mjernog centra na Dajbabskoj Gori u Podgorici	40.000,00
11.	Usluge investicionog održavanja objekata Agencije	30.000,00
12.	Usluge izrade metodologije odvojenog računovodstva operatora poštanske usluge	20.000,00
13.	Nabavka i ugradnja agregata u poslovnom prostoru Agencije u Bulevaru Džordža Vašingtona 56	18.000,00

Obrazloženje:

1. Nabavka softvera za konverziju digitalni mapa Crne Gore

Kako Uprava za javne nabavke nije dala saglasnost da se ova javna nabavka izvrši kroz procedure pregovaračkog postupka bez prethodnog objavljivanja poziva za javno nadmetanje, iako je tako bilo planirano Planom javnih nabavki Agencije iz razloga što postoji samo jedan zvanični isporučilac ovog softvera za

teritoriju Crne Gore, kao dodatnog modula ATDI softvera kojima raspolaže Agencija. Tender za ovu javnu nabavku biće raspisan tokom IV kvartala i moguće da će se konačna odluka donijeti do kraja ove ili početkom 2014. godine. ICS Map Server je softver pomoću koga će se karte dobijene od Uprave za nekretnine prebaciti u odgovarajući format u cilju njihovog korišćenja u softverima za upravljanje i kontrolu i monitoring RF spektra.

2. Nabavka kontrolno-mjerne opreme i pratećeg softvera za monitoring i goniometrisanje signala za postojeću mobilnu kontrolno-mjernu stanicu

Tender je bio sproveden u III kvartalu 2013. godine, ali je zbog neispravnosti ponuda isti poništen. Novi tender će biti raspisan u IV kvartalu i očekuje se da konačna odluka o izboru isporučioaca opreme bude donijeta u 2014. godini

3. Usluge produženja ugovora o održavanju i podršci (obnavljanje licenci) za softver za upravljanje i planiranje radio-frekvencijskim spektrom

Kako Uprava za javne nabavke nije dala saglasnost da se ova javna nabavka izvrši kroz procedure pregovaračkog postupka bez prethodnog objavljivanja poziva za javno nadmetanje, iako je tako bilo planirano Planom javnih nabavki Agencije iz razloga što postoji samo jedan zvanični isporučilac ATDI softvera za teritoriju Crne Gore. Tender za ovu javnu nabavku biće raspisan tokom IV kvartala i moguće da će se konačna odluka donijeti do kraja ove ili početkom 2014. godine.

Ugovor je obuhvatao četvorogodišnju podšku i redovno ažuriranje softvera. U cilju daljeg korišćenja softvera i razvoja baza podataka radio-frekvencija, shodno Zakonu, koje su neophodne za upravljanje i racionalno korišćenje radio-frekvencijskih resursa potrebno je izvršiti produženje ugovora.

4. Usluge izrade projekta senzorske mreže za pokrivanje urbanih sredina u svrhu kontrole i monitoringa RF spektra u opsegu do 6 GHz

U cilju monitoringa RF spektra u urbanim sredinama u kojima su skoncentrisane emisije radio-stanica u opsezima namijenjenim za GSM, UMTS, WiMAX, WiFi. LTE, predviđena je izrada ovog projekta. Projekat bi trebao da da rješenje za pokrivanje najznačajnijih urbanih sredina mrežom senzora koji rade do 6 GHz. Korišćenje senzora bi predstavljalo

dopunu postojećim stanicama namijenjenim kontroli i monitoringu RF spektra, a ne nikako kao njihova alternativa.

Do kraja 2013. godine biće urađen projektni zadatak i raspisan tender za izradu projekta a okončanje procesa očekujemo u 2014. godini.

5. Usluga telekomunikacionog povezivanje objekata u Sistemu kontrole i monitoringa RF spektra

Ugovor o pružanju ove usluge je 2010. godine potpisan sa privrednim društvom Radio-difuzni centar d.o.o. Obezbeđena su ukupna sredstva u iznosu od 90.000,00 €. Shodno ugovoru, 40% sredstava je uplaćeno avansno za prvu godinu trajanja ugovora, dok se za ostale četiri godine uplaćuju sredstva u iznosu od 15% tj. u iznosu od oko 13.500,00 €.

6. Sistem za prikupljanje i obradu podataka o tržištu elektronskih komunikacionih usluga i tržištu poštanskih usluga

Agencija od operatora prikuplja podatke o broju korisnika, saobraćaju, prihodima, kvalitetu usluga i dr. Zbog količine podataka koja se traži i zbog povećanja broja operatora obim sakupljenih podataka se povećava iz godine u godinu i sadašnji način ručnog unosa, obrade podataka i izrade izvještaja postao je nepraktičan. Da bi se čitav proces prikupljanja, čuvanja, obrade podatka i izrade izvještaja automatizovao, učinio efikasnijim i smanjio broj grešaka potrebno je razviti i imlementirati odgovarajući informacioni sistem.

7. Izrada alata (kalkulatora) za pomoć korisnicima prilikom izbora elektronskih komunikacionih usluga i predviđanja troškova za elektronske komunikacione usluge

Istraživanja sprovedena u Evropskoj Uniji pokazuju da se korisnici elektronskih komunikacionih usluga sve teže snalaze prilikom izbora usluge i predviđanja potrošnje za pružene elektronske komunikacione usluge. Zbog toga se preporučuje da regulatorna tijela razviju alate koje će korisnicima pružiti pomoć prilikom izbora najpovoljnijeg korisničkog paketa. Zakonom o elektronskim komunikacijama predviđeno je da će Agencija na svojoj web stranici, omogućiti korisnicima bez naknade izvrše nezavisnu procjenu troškova koji proizilaze iz javno dostupnih cijena javnih elektronskih komunikacionih usluga. Da bi se ova odredba sprovela potrebno je razviti odgovarajući alat-kalkulator cijena.

8. Izrada georeferencirane baze podataka elektronske komunikacione infrastrukture i njena dostupnost putem web portala (odredba nacrta Zakona o elektronskim komunikacijama)

Po predlogu nacrta Zakona o elektronskim komunikacijama o Agencija vodi registre: operatora, dodijeljenih radio-frekvencija, dodijeljenih brojeva i adresa i elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme. Operator je, u cilju uspostavljanja detaljne evidencije, dužan dostaviti Agenciji podatke o vrsti, raspoloživosti i geografskoj lokaciji elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme koja može biti od interesa za zajedničko korišćenje. Da bi Agencija što efikasnija sačuvala i obrađivala podatke, a u budućnosti ih učinila dostupnim svim zainteresovanim licima, potrebno je razviti georeferenciranu bazu podataka elektronske komunikacione infrastrukture.

9. Administriranje sistema centralne baze podataka prenesenih brojeva u Crnoj Gori

Usluga prenosa telefonskih brojeva u Crnoj Gori se pruža od 2011. godine. Administriranje sistema centralne baze podataka prenesenih brojeva u Crnoj Gori vrši Teletech doo Maribor na osnovu Ugovora broj 102-1012/23 od 17.06.2011. godine. Planirana sredstva su usklađena sa obavezama Agencije na osnovu ugovora.

10. Izgradnja i ugradnja staklene zaštitne obloge oko liftovske konstrukcije na objektu Glavnog kontrolno-mjernog centra na Dajbabskoj Gori u Podgorici

Za raspisivanje javnog poziva za izbor izvođača radova za izgradnju navedene obloge neophodna je revidovana projektna dokumentacija, čija je nabavka takođe planirana u ovoj godini i ona je u toku. Realna je pretpostavka da će se do kraja godine završiti izrada projekta, njegova revizija, kao i da će se pokrenuti postupak javne nabavke ustupanja izvođenja radova na izgradnji staklene zaštitne obloge. Međutim, ugovor za ovu javnu nabavku zaključit će se u 2014. godini.

11. Usluge investicionog održavanja objekata Agencije

Kao i u slučaju prethodne nabavke i za javnu nabavku usluga investicionog održavanja potrebno je prethodno izraditi odgovarajuću projektnu dokumentaciju. Projektna dokumentacija i njena revizija, za koje su finansijska sredstva predviđena Planom javnih nabavki za 2013 godinu, završit će se do

kraja tekuće godine. Do kraja 2013. godine steći će se uslovi da se pokrene i postupak nabavke usluga investicionog održavanja, ali će se ugovor o javnoj nabavci zaključiti u 2014. godini.

12. Usluge izrade metodologije odvojenog računovodstva operatora poštanske usluge

Planom javnih nabavki predviđeno je pokretanje postupka za nabavku usluga izrade metodologije odvojenog računovodstva operatora poštanske usluge u IV kvartalu tekuće godine, pa će se ugovor o javnoj nabavci zaključiti u 2014. godini.

13. Nabavka i ugradnja agregata

Agencija treba da podnese zahtjev skupštini stanara poslovnog objekta u Bulevaru Džordža Vašingtona da joj izda saglasnost da se na krovu objekta postavi agregat, nakon čega će raspisati planirani postupak javne nabavke. Ugovor o nabavci agregata zaključit će se u 2014. godini.

Napominjemo da su potrebna sredstva za investicije iz Priloga II, u iznosu od 1.106.500,00 EUR obezbijedena iz sredstava koja su bila predviđena za realizaciju ovih projekata finansijskim planovima prethodnih godina.

Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost

Broj: 0901-4708/2

Podgorica, 26.09.2013. godine